

ELŐFIZETÉS

KELYPEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasabon postus sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitár sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 867.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Staubert József.

Szerda március 12.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Fejérváry lemondása.**
- A képviselőház ülése.**
- A búrok nagy győzelme.**
- As aradi román újság a függetlenségi párt ellen.**
- A dícsádi mandátum.**
- Miss Saharet és az első rossz kritika.**
- Budapest jövője.**
- Fejérváry Géza báró lemondott.**
- Pör a Zichy-muzeum miatt.**
- Maróczy győzelme.**
- A perissá ember nagyváradi házassága.**
- As új katolikus templom.**
- Választások a városnál.**
- Tolvaj gyémántkereskedők.**
- Tárca: A titokzatos leány.** Irta: M. Leblanc.
- Csarnok: A szombati méceses.** Irta: Móra I.

Fejérváry lemondása.

Arad, március 11

A késő esti órákban érkezett távirati értesüléseink megerősítik több fővárosi lapban megjelent azon hirt, hogy a honvédelem érdemes minisztere megválk tárcájától.

Meddő dolog volna azon okok felett töprenkedni, melyek Fejérváry Géza bárót ezen lépésre birták, mert akár mi idézte is elő az ő elhatározását, az ügy, melynek eddig szolgált, a haza, a honvédelem, a szabadelvűség ügye egyaránt nagy veszteséget szenved általa. Nem lehetetlen, hogy Horánszky Nándornak kinevezésében, mely eddig az ő ellenzésén mult, jelet és

intelmet látott magára nézve, hogy távozzék, lehet, hogy tényleg előhaladott kora, gyöngékedése, vagy hozzátartozóinak rábeszélése érlelé meg végképpen visszalépésének szándékát, annyi bizonyos, hogy a közügyeink fejlődését növekedő aggodalommal kísérő közérzület éppen nem talál valami biztatót a bevált derék hazafinak hirtelen távozásában és nehezen fog bele nyugodni abba a gondolatba, hogy a szabadelvű, a tetőtől-talpig magyar, egyenes lelkű és a meggyőződés bátorságával bíró férfinak ne legyen többé azon a helyen, a honnan Magyarországot kormányozzák.

Lépten-nyomon a jezsuiták és klerikálisok előnyomulását tapasztaljuk, s még fel sem ocsudott a közvélemény azon inzultus hatása alól, mely a gyóntatók sugallatából a trónörökös utazása alkalmával a magyar nemzeten esett, már is számolnia kell azon tényre, hogy egyszerre két protestáns miniszter távozik a kormányból, anélkül, hogy kilépésöknek tulajdonképeni okai ösmeretesek volnának.

De hát Fejérváry távozásánál egyéb momentumok is előtérbe lépnek, melyek a tény politikai vonatkozásait szinte háttérbe szorítják. Értjük azon tiszteletet és ragaszkodást, mely a magyar közönség érületében Fejérváry báró iránt annak hosszas minisztersége alatt mély gyökeret vert. Ezt a rendkívüli tiszteletet és ragaszkodást a távozó miniszter egyaránt érdemelte ki az ő egyéniségének jelessége és

szerelemreméltósága, valamint azon sikerekben gazdag munkássága által, melylyel közügyeinket szolgált.

A honvédség, mely eredeti tervezetében és keretében inkább csak segédcsapatokat képezte volna a közös armádiának, Fejérváry alatt valóságos magyar hadsereggé fejlődött. Hangsúlyozzuk, hogy magyarrá, mert minden ellentétes áramlatok dacára ezen hadsereg kormányzatában, nyelvében s ami fő, szellemében magyarnak maradt, sőt tekintettel a beleolvasztott idegen anyagra, magyarrá lett. És magyarrá lett a tisztképzés is és egyenrangúvá a közös hadsereg hasonló intézményeivel. Ezt Fejérváry az ő jó magyar hazafisága és erélye és bátorsága mellett különösebben a felség azon hajlandósága révén csinálhatta meg, melylyel utóbbi az ő hűséges sáfárja iránt elejétől fogva állandóan viseltetett. És szinte nehezen esik kimondanunk, bár dicsőségére szolgál Fejérvárynak, hogy a 67-es alap fejlesztési ábrándja, melyet az ellenzék annak idejében ő vele szemben is annyit hangoztatott, éppen csak az ő ressortjában, ő általa valósult meg annyira-mennyire.

A lovagias, bátor katona nemcsak az ágyudörej és golyózapor közepette állotta meg helyét, hanem a politikai harcoknak sokkalta gonoszabb, veszedelmesebb és nehezebb pozícióiban is. Az egyházpolitikai reformok örökké nevezetes és dicsőséges küzdelmeiben a győzelem nagyrészt

TÁRCA.

A titokzatos leány.

Irta: Maurice Leblanc.

Három ablak volt a Lafayette utcabeli ház első emeletén; az egyik ablakban szépséggel és szomorúsággal teljes két nagy szemmel találkozott a tekintetem. — A szomorúság után élénk vidámság villant meg bennük.

A nyitott ablak keretében gyönyörűen rajzolódott a szöke fej a szoba sötét háttérére; a szabályos vonások bájosan egyszerűek voltak, száj és arcszín rendkívüli üdésű Oly gyermekes, oly ártatlan volt a kedves arc, hogy azt a mereven reám szegzett tekintetet sehogysm érttettem.

Bizonytalan érzésekkel mentem tovább, de aztán visszatértem. Már most oly kihívó volt az arc kifejezése, hogy minden kétségem eloszlott. Az ajkak mosolyra nyíltak, a szeméből szinte szemérmelenség áradt. Azt is mintha észrevettem volna, hogy kezével hivogatóan intget felém.

Nem haboztam többé. — Néhány pillanat alatt a ház kapujában termettem, s a házmester szobája előtt elhaladva fölmentem az emeletre.

Odaönn egyetlen ajtót találtam: csengőtül azonban nem volt rajta. Köhécselni kezdtem, aztán bekopogtattam, sőt a lábammal is

rugtam egyet. De senki sem jött az ajtót nyitni, úgy hogy végre is távoznom kellett.

Az utcáról megint felnéztem az ablakra. Erősen be volt zárva, a függönyök is leeresztve, mintha sohasem lett volna nyitva.

Mánap megint csak odavitt a kíváncsiság, azután mindennap egy álló hétig. De hiába: az ajtó világért sem nyílt volna meg, pedig a szép arcon világosan meglátszott az öröm, amikor megpillantott.

Egy reggel elfogyott a türelmem s indulatos mozdulatokkal kezdtem számon kérni, hogy miért tart bolondzá, mikor hirtelen egy kéz nehezedett a vállamra s egy hang ezt a kérdést harsogta felém:

— Micsoda, hát te is belebolondultál a szöke szépségbe?

Megfordultam s egy jóbarátomat láttam magam előtt.

— Bizony barátom, — mondám neki, eltaláltad.

— No legalább megint többet vagyunk egygyel, gunyolódott a barátom s karomat megfogva így beszélt tovább:

— Engem már egy hónap óta vezet az orromnál fogva... egészen belebolondultam a leányba... és semmi, semmi... Kacsingat, intget, ugye neked is intget?... aztán az ajtó mindig zárva. De tudod-e, hogy harmincan, negyvenen, vagy tudom is én hányan vagyunk! Ifjak, öregek, sovány és kövér emberek, mind itt kovályognak körülötte, és sóvárogva bámulunk fel az ablakra, mint az bor-

nyu az ujkapura. De nekem már elég volt a mulatságból... nincs kedvem velem jönni?... Barátom izgatottan beszélt, s én utána mentem, be a házba. Felhaladtunk a lépcsőn, s barátom dühösen kezdte botjával döngötni az ajtót, miközben imigy handabandázott:

— Hé, nyissák ki, nyissák ki; ha hivogatták az embert, hát nyissanak ajtót... A ravaszkepű kövér házmesterné ijedten szaladt hozzánk. Csititgattam a barátomat, s a kövér asszonyságnak egy aranyat nyomva a markába, magyarázgatni kezdtem neki az első emeleti lakója különös szokásait. A házmesterné megbotránkozással vágott a szavamba:

— Kérem, ez hazugság... sok ur fordul hozzám evvel az ostoba mesével... de egy szó sem igaz belőle... a kisasszony nem szokott ilyesmit tenni... aztán csak kinezhet az ablakon, amikor neki tetszik... azt csak álmodják az urak, hogy leintegtet az utcára!

Semmit sem tudunk kivenni a derék asszonyságból. Elmentünk hát a barátommal s a környéken minden boltot sorra véve, kutatgatni, kérdezősködni kezdünk, de a szép leányról senki sem adhatott közelebbi felvilágosítást.

— Hogy kicsoda, azt nem tudják. Másfél év óta egyedül lakik ott az első emeleten és a házmesterné szolgálja ki. Sohasem távozik hazulról, soha sincs vendége. De egész nap az ablakban ül s a járókelő urakat megfogja a szemével. Sokan felrohanak az emeletre, de az ajtó sohasem nyílik meg.

az ő állhatatos elvűségének köszönhető, ki fennen lobogtatva a jezsuiták ellen a lelkiismeret szabadságának és a magyar állam függetlenségének zászlaját, sohasem habozott befolyását latba vetni és a legfőbb helyen élvezett kegyeltségét kockára tenni, hogy a magyar nemzeti-ségnek és a szabadelvűségnek ügyét győzelemre vigye.

A míg ő a miniszteriumban volt, nyugodtak voltunk az iránt, hogy a jezsuiták és svargelbek közös és folytonos ellenségeskedése, nyílt vagy titkos támadása sikerre vezetni nem fog. Azért aggodalommal látjuk mi, s velünk együtt bizonyára a hazafias magyar közvélemény, távozni őt azon helyről, hol annyira bevált eddig s oly szükség volna rá ezután is. Es ez az aggodalom, mely távozását kíséri, egyben az ő legnagyobb dicsérete és dicsősége.

Mentül nagyobb volt valaki, mentül méltóbban betöltötte helyét, annál nagyobb hézagot hagy maga után és alig tudunk hamarjában többet és jobbat kívánni, mint azt, hogy vajha ő hozzá hasonló utód jönne a távozó után.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 11.

A képviselőház ma folytatta a belügyi költségvetés tárgyalását, valóban minden érdeklődés nélkül. Más egyéb izgatta a honatyákat: a diósadi mandátum. Ma ült ugyanis újból össze a bíráló-bizottság a Házban és mindenkit az újabb ítélet érdekelt.

Pedig bent a teremben, mialatt a folyosón zugtak, zajongtak a képviselők, egy határozottan érdekes beszéd hangzott el: a szász Melczer Vilmosé. A jótékonyaságról szólott és a külföldi példákat ajánlotta figyelembe. A beszéd általán tetszett és Melczer pártkülönbség nélkül üdvözölték. Még Madarász bátya is felkiáltott.

— A jószívűségben példát vehettek róla!

Tény az, hogy Melczernek mai felszólalásával sikerült jobb hangulatot kelteni a szászok iránt.

Részletes tudósításunk a következő:

Elnök: Dániel Gábor alelnök.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Darányi Ignác, Plósz Sándor és Széchenyi Gyula gróf miniszterek.

A magyar nyelv érdekében.

Madarász József röviden előadja, hogy a parlamentben igen sűrűn hangzanak idegen szavak, amelyeket ki kell küszöbölni. E célból adta be indítványát, amely a tiszta magyar nyelv érdekét kívánja előmozdítani. Kéri a Házat, tüzze ki azt napirendre. (Helyeslés a szélbalon.)

Széll Kálmán miniszterelnök előadja, hogy az indítvánnyal most már az egész Ház figyel messé lesz téve a magyar nyelv tisztaságának épségben tartására és arra, hogy az idegen szavakat kerüljék. A tárgyalást feleslegesnek tartja és azt mellőzni kéri. (Helyeslés.)

Madarász József kérésére szavazattal döntöttek.

A többség elvetette az indítványt.

A belügyi költségvetés.

Következett a belügyi költségvetés folytatásos tárgyalása.

Trubinyi János a közbiztonság tételénél emel szót. A kóborló cigányokról beszélt, mely hazánkban valóságos egyiptomi csapás. Megvan győződve a miniszterelnök jóakarataról, de a radikális intézkedések foganatosítását sürgeti. A lőtartást meg kellene vonni tőlük, mert a lőtartás költségeit semmiből nem tudván előállítani, lopnak.

Az osztrák, cseh, morva csavargók előzönlük hazánk nyugati részeit. A zsidóság érdekében valónak tartja azt is, ha a Galiciából bevándorolt csavargó zsidókat a többi csavargókkal együtt hazájukba visszatoloncolják. (Helyeslés.) Sürgeti a határszéleken államrendőrség felállítását. (Helyeslés.)

Széll Kálmán miniszterelnök a határvidéken levő viszonyok rendezésére fontos intézkedéseket tesz. Most is őt törvényjavaslatot készítet elő, melyeket ősszel még a Ház elé terjeszt. E törvényjavaslatok az idegen elnőrzésről, mert arra is szükség van, (Általános helyeslés.) az utlevélrendezésről, a csendőrkörletek szaporításáról s a határszáleken létesítendő államrendőrségről szólnak. Reméli, hogy ezen törvényjavaslatok a határszáli anomáliákat meg fogják szüntetni. (Általános, élénk helyeslés.)

Közjótékonyaság.

Melczer Vilmos az angol szegényügy fejlődésével kezdi beszédét. — A munkanélküliség megszüntetésére Angliában dologházakat állí-

tottak fel. E példát Páris, Hamburg is követte. Nálunk a szegényügy érdekében az utolsó égy év kivételével a koldulás megengedésén kívül alig történt valami. A közjótékonyaság hiányán kívül a magánjótékonyaság sincsen rendszerezve. 1867—98-ig alig került szóba a mi parlamentünkben a szegényügy. 1898 óta lép a közjótékonyaság a törvényhozás elé, s azóta lényegesen előrehaladtunk. De mindez kevés. A társadalom csak műkedvelői előadásokkal gondol a szegényügyre, pedig ezzel a szociális bajokat orvosolni nem lehet. Felkeresni a nyomor viskóját, szembe nézni a nyomorgóval, ezt tanulja meg a társadalom és segítsen a szegények sorsán. Erre példát ad a gyermekvédelemről szóló törvény, mely megmutatja, hogy a zöld asztalnál, zárt ajtók mögött jótékonyaságot gyakorolni nem lehet. Ez az új közjótékonyasági rendszer a közjótékonyaság keretébe foglalta az egyesületek kórházait, segítő egyesületeit. Ez az új rendszer uralkodik Európaszerte, mely a nyomort megszünteti, ezt tegyük uralkodóvá a mi társadalmunkban is, s a szociális bajok főforrását irtjuk ki ezzel. (Élénk áita ános helyeslés.)

Élénken emlékszik a miniszterelnök beszédére, melyben kijelentette, hogy a gyermekvédelmet, a szegény ügyet szívében hordozza. A miniszterelnöknek lett volna alkalma e szellemenben nagy intézkedéseket tenni és sajnos — ugymond — nekem mégis csak szónoklatot lehet ez ügy érdekében mondanom. (Eljenzés a szélbalon.) De vigasztal Pál apostol mondata: Ha nem volna szeretet bennem lenne beszédem bármily csillogó, ha angyalok nyelvén beszélnék is, szavam nem volna más, mint csillogó érc és pengő csengetyű. A tételt elfogadom. (Élénk tetszés éljenzés és taps. A Ház minden tagja üdvözli szónokot.)

Elnök az ülést felfüggeszti.

A tűzoltókról.

Szünet után.

Ováry Ferenc az országos tűzrendészeti viszonyokról beszél. A miniszterelnök az ország tűzrendészeti állapotának megvizsgálására bizottságot küldött ki. E bizottság jegyzőkönyvei szomorú képet állítottak élénk, a tűzrendészet tekintetében óriási hiányokat észleltünk. Mindenki belátja, hogy a tűzrendészet kérdése sürgős megoldásra vár. A tűzoltó-egyletek hatósági működést teljesítenek és mégis a veterán és szamaritanus-egyletek közé vannak sorolva. A tűzoltók a legnagyobb önzetlenséggel teljesítik humanus feladatukat és mégsem gondoskodnak eléggé róluk, a költségvetésben egy fillér sincs felvéve. A biztosító társaságokat nagyobb adóztatással kötelezni kell a tűzoltó szövetségek eltartására, úgy is elég

Nekem el kellett utaznom s mire visszajöttem, üres volt a lakás; mind a három ablak tárva nyitva. A fiatal nő elköltözött a házmesternét is magával vitte.

Azóta sokszor eszembe jutott a sajátos kaland, de csak tegnap, tizenkésztendő után jutottam nyitjára.

Jártomban-keltemben eljutottam Saint-Vandrilie városkába és a fogadóban ebédeltem. A szomszéd asztalnál egy hivatalnokféle uriember üldögélt, a kivel beszélgetni kezdtem és a városka melletti régi kolostorról kérdeztem egyet-mást.

— Legjobb, ha Lanchon urhoz fordul uraságod, — felelé szomszédom; Lanchon ur alaposan ismeri a kolostort, könyvet is irt róla.

Aztán mosolyogva tette hozzá:

— A leányát is befogja mutatni, aki nevezetesség számba megy a vidékünkön.

— Olyan nagyon szép? kérdém szórakozottan

— Menjen csak el, majd meglátja: ma éppen levelet osztogatnak Lanchonéknál s a környék koldusai mind ott vannak. A kisasszony az ablakból nézi őket. Figyelje csak meg, a szegény koldusok milyen szent áhitattal bámulnak fel jöltevőjükre. Sokan örömmel meghalának érte, annyira szeretik.

Eliséltám a megjelölt házhoz. Az utcán egy sereg szegényember álldogált előtte. Fenn az egyik ablakból egy nő igazgatta a levelesztást. Ő volt a titokzatos leány; alig változott meg; most is fiatal volt.

Csengetésemre egy kövér cseléd nyitott ajtót: a Lafayette-utcabeli házmesterné. De nem ismert reám.

Lanchon ur szíves előzékenységgel fogadott, mint az olyan ember, a ki csak ritkán jut valami szórakozáshoz. Azonnal velem jött és a régi kolostort apróra elmagyarázta. Nagyon összebarátkoztunk, úgy, hogy ott fogott vacsorára.

Megvallom, szívem hevesen dobogott, mikor a szalonba léptem. A hölgy egy chaise-longue on feküdt, nagykendőkkel gondosan betakarva.

Lanchon ur pedig így szólt:

— A leányom.

A szőke szépség ép úgy nem ismert rám, mint a házmesterné. Az asztalt a fekvőhelye mellé tolták és ő is velünk evett, anélkül, hogy fölkelte volna és az egész idő alatt egy szót sem szólt. A dolog mindig rejtélyesebbnek látszott.

Vacsora után Lanchon ur elvonult szivarozni, én engedelmet kértem tőle, hogy inkább a kisasszonynál maradjak.

Mikor aztán magunk maradtunk, nyersen támadtam reá:

— Igazán nem emlékszik már, hogy a Lafayette-utcában látott volna az ablakból?

A leány rémülten, nyakig elpirulva nézett reám.

Megsajnáltam szegényt és nyájas hangon szóltam:

— Mitse féljen kisasszony, nem fogom elárulni. Csak kérem, mondja meg, miért viselkedett olyan rejtélyesen.

Lassankint visszanyerte nyugodtságát. Szemei bánatosan elborultak, aztán nagyon halkán mondá:

— Bizony igen szomorú egy titok, uram. De felföldözöm önnek; nem mintha félnék, hanem mert néha jól esik a vallomás.

E szókkal lefejtette magáról a takarókat, s én kis hiba, — hogy fel nem kiáltottam az iszonyattól. Aztán keserű hangon beszélt tovább:

— Ugy-e nagyon rettenetes... lábaimnak csak a fele van meg... egy vállam jó arasznyival magasabb a másiknál, hátamon pup... s egyszóval, törpe rémalak vagyok... Es a fejemet szépnek mondják... tudom hogy szép.

Torkom összeszorult; nem bírtam szólani. Kis idő múlva így szólt a számandó teremtés:

— Ugy-e, még most sem érti, uram? De képzelje el, micsoda fájdalom az, ha tulajdonképpen szép az ember és mégis mindenki utálja, mindenki irtózik tőle!... A csunya lény kevésbé nyomorult, mert senki sem veszi észre. De nekem szabályosan szép az arcóm, vonásaim elragadó; — minden szem reám szegedőzik, a végén aztá mindenki megsajnál. Kis gyermekkoromban már nagy szenvedést okozott ez a nyomorúság, fiatal leánykoromban valóságos mártíromság volt az érzés, hogy engem nem szerethet senki. Barátnőimnek egymásután részük volt a szerelemben, tőlem a természet megtagadta ezt a gyönyört. Testem egy részének bőven kijutott a szépség titokzatos adományából, de mit ér a szépség?... Es mindenáron elő akartam idézni azt a szerelmet, a melyet szemem, orrom, fogam, hajam, arcóm bőre megérdemel.

A leány vonásait valami sajátos rajon-

jövendők marad, mi pedig csak a külföldi példát követjük, ha ezt véghez visszük. A miniszterelnök megígérte a tüzoltók ügyének gyors rendezését, de kéri a miniszterelnököt, buzdítsa az V-ik ügyosztályt arra, hogy intencióit szem előtt tartsák. Elismeréssel adózik a miniszterelnöknek, hogy az új közigazgatás reformjába vette a tüzoltóság ügyét s kéri, hogy ez irányban tovább is haladjon előre. (Helyeslés.)

Szék Kálmán miniszterelnök kijelenti, hogy a miniszteriumban szaporán dolgoznak a tüzrendészet fejlesztésével. Maga is óhajtja, hogy a biztosító társulatok hozzájáruljanak a tüzoltóság fenntartásához. (Tetszés.)

A tételt elfogadták.

A kabinetiroda németsége.

Kubik Béla kérdést intéz a miniszterelnök-höz, hova tűnt el a kabinet-irodának az a végzése, a melyet tegnap Rátkay László képviselő letett a Ház asztalára, hogy azzal a kabinetiroda németsége mellett demonstráljon? Kubik azzal végzi beszédét, hogy kételkedik a miniszterelnök szavahihetőségében.

Szék Kálmán miniszterelnök kijelenti, hogy a kérdéses okmány a képviselőház elnökségénél van. Visszautasítja Kubik vádját. Ő azt állította s állítja ma is, hogy a kabinet-irodában vannak olyan jó magyarok, mint szóló, avagy Kubik Béla. Kubik inszINUÁCIÓJA ELLEN TILTAKOZIK. (Éljenezés.)

Elnök előadja az okmányt és átadja a miniszterelnökségnek.

Kubik Béla kijelenti, hogy vádja nem volt személyes természetű.

Szék Kálmán miniszterelnök: Politikailag sem fogadom el a vádat!

Szalay a katonai elfogatok ellen érvel.

Ezzel a belügyi költségvetést letárgyalják és elfogadják.

A földmivvelésügyi tárca.

Következett a földmivvelésügyi költségvetés részletes tárgyalása.

Papp Béla előadó hosszabb beszédben elfogadásra ajánlja a budgetet.

A tárgyalást holnap folytatják.

A gyomai mandátum. A képviselőház állandó igazoló bizottsága ma délelőtt 10 órakor *Szentiványi Arpád* elnöksége alatt tartott ülésében *Hentaller* Lajos gyomai megbízó levelét megvizsgálta, azt az alaki kellekeknek megfelelőnek találta s ennek alapján *Hentallert* a szokásos 30 nap fenntartásával igazolta.

gás kezdte hevíteni. — Szép volt, nagyon szép volt.

— Ereztem, hogy tennem kell valamit, mondá aztán. Egy nap Párisba vitt atyám és megnézetett egy orvossal. Mialatt az orvossal beszélgetett, kinéztem az ablakon. Az ablak alatt azonnal megállt egy férfi, aztán egy másik is. Reszkettem a kevélységtől. Másnap a fogadóban megint megpróbáltam, s ismét sikerült a kísérlet. Fiatalok, öregek, egyaránt megálltak az ablak alatt. Már most arra kértem atyámat, hagyjon Párisban, hogy az orvos állandóan kezelhesen. Így kerültem a Lafayette-utcába. Nagyon összeharátkoztam a ház mesternővel, aztán egyedül idegéltem.

Le kemben véghetetlen részvét támadt. Megfogtam a leány kezét!

— Szegény gyermek . . .

O azonban mosolyogva mondá:

— Nincs oka, hogy szánakozzék rajtam, mert azóta boldog vagyok. A szerelemből én is kivettem a magam részét, sőt sokkal teljesebben, mint sokan mások. A férfi-lélekből megismertem azt, ami hiúságunknak leginkább hűzeleg: a vágyat, a kívánczóságot. Ezer meg ezer kívánczóság szállott felém, olyan volt az, mint a szünettelenség tömjénezés. Testi fogyatkozásaim miatt nem ezen vedtem többé, mert szépségem kimondhatatlan örömeiket szerzett. Igen, nagyon boldog voltam. Ha szépségem tökéletes volna, egy férfi szerelmében gyönyörködtem volna, így azonban minden férfi szerelme felém szállott.

Összeférhetlenségi bejelentés. A képviselőház összeférhetlenségi bizottsága ma *Andrássy* Tivadar gróf elnöksége alatt tartott ülésében elhatározta, hogy *Seemayer* János képviselő ellen beadott összeférhetlenségi bejelentést folytatlagosan április hó 8-án tárgyalja.

A búrok nagy győzelme.

(Ujabb jelentés *Kitchener*től.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 11.

Methuen elfogatásának és az angolok legújabb vereségének híre Londonban óriási ijedelmet és nagy gyászt keltett. A táviratok azt jelentik, hogy a hangulat a város külső képe olyan, mint volt három évvel ezelőtt, a nagy vereségek idejében. *Kitchener* sejtette, hogy jelentésének ez lesz a hatása s azért kérte a kormányt, hogy ne tegyék közzé a hírt addig, míg részletesebb jelentést nem tud küldeni, de a kormány nem titkolhatta el a dolgot, a hír valószínűen magántáviratokról elterjedt Londonban s nehogy rosszabbat higgyenek a valóságnál, a kormánynak be kellett vallania a vereséget.

Methuen elfogatásának a legelső hatása valószínűen az lesz, hogy *Kruitkingert*, a nemrég elfogott bur vezért, akiről már mint befejezett dolgot üdítették, hogy ki fogják végezni, az angolok nem merik bántani, sőt talán felajánlják cserében a foglyul ejtett angol tábornokért.

Kitchener ma újabb táviratot küldött az angol kormánynak a vereségről, melyet valamilyen menteni igyekeznek. A távirat, melyet az alsóház ülésén *Brodrick* hadügyminiszter olvasott fel, szó szerint így hangzik:

Methuen ökrös szekerei egy órával korábban indultak el, mint az ösvéres szekerek. Hajnalban az ellenség hirtelen hátra támadta a csapatot. Az első zavart benszülettek okozták, akik a lovakkal, a melyeket vezettek, keresztül vágattak az ösvéres podgyász kíséretben, amikor ez éppen csatlakozni akart az ökrös szekerekhez. A zavar rögtön átcsapott a lovas csapatokra is. A búrok, kik *Rakhi*-egyenruhát viseltek, meghiusították a tiszteket, hogy a törekvésért, hogy a csapatokat összegyűjtsék. A csapatok között a legnagyobb rendetlenség támadt és a csapatok és ösvéres szekerek eliramodtak, míg a búrok el nem érték és el nem vágták őket. A tüzéség és a gyalogság nagy bátorságot tanúsított. A gyalogság nem adta meg magát, míg csak be nem látta, hogy az ellentállás hasztalan. *Delarey* csapatai majdnem mind angol egyenruhát viseltek. Ez lehetlenné tette, hogy a gyalogság megkülönböztesse őket az angol csapatoktól. Az ellenséges sereg 1500 emberből állott és volt egy tizenötfontos és egy *Pompom*-ágyúja. Parancsnokai *Delarey*, *Kemp* és mások voltak. *Methuennnek*, amikor utoljára látták, a saját kocsiában viselték gondját a búrok. Magántáviratokról arról értesülök, hogy eltört a combja, de aránylag jól van. Remélem, hogy a kiküldött segítő-csapatoknak sikerül ott kedvező fordulatot adni a helyzetnek.

Rosebery tegnap este Londonban egy lakomán beszédet mondott, a melyben tagadta, hogy a liberális párt vezerségére törekszik vagy ilyen terve van. *Campbell-Bannermannak* leicesteri beszéde után azonban csak két út volt előtte: vagy *Bannermann* vezetéséről vagy a maga politikájáról kellett lemondania. Természetesen habozás nélkül az első utat választotta. *Allenzi Milner* visszahívását és azt, hogy az ellenségnek békeajánlatokat tegyenek. Visszautasítja a barbarizmus vádját, akár a csapatokra, akár tiszteikre, akár a tiszteket utasító kormányra vonatkozik. Ezek a vádaskodások gyűlöletből erednek és alaptalanok. Kívánja azonban, hogy a háború véget érjen a viszony törvényes elismerésével vagy szabályozásával.

Nincs megvetendőbb dolog, mint ha a búrok-*kal rablókként akarnak bánni.* Másfelől azonban nem sokat érne az olyan rendezés sem, a melynél a búrok vezérei maguk is nem köteleznék magukat valamilyen okmányban a szerződés megtartására.

Kitchener jelenti *Pretóriából*: Az egyes csapatoktól érkezett jelentések szerint a múlt héten elesett 6, megsebesült 2, fogságba esett 88, megadta magát 86 bur. Azok a csapatok, a melyek legutóbb a *harrysmithi* körletben operáltak, most megint nyugat felé tartanak.

Az aradi román ujság

a függetlenségi párt ellen.

(*A Tribuna Poporului* és a *passzivitás*.)

Arad, március 11.

Az Aradon megjelenő *Tribuna Poporului* minapi száma foglalkozván a románok passzivitásának kérdésével, vehemens hangon támadja meg az országgyűlési Kossuth-pártot s ezzel egyetemben azokat a magyarországi románokat, akik nem hajlandók a politikai aktivitás sorompójába lépni.

Rokonszenvetlen hangon szól a Kossuth-párt magatartásáról, melyet ez a nemzetiségi kérdésben foglal el s kilátásba helyezi, hogy a hátralevő időkben „*megdagasztják a román nemzetét*”. Minket kétségtelenül érdekel az aktivitás és a passzivitás kérdése, de arra feleletre kíváncsiak vagyunk, hogy ez a kovász kinek a gyomrát fogja elrontani.

Annál bizonyos egyelőre, hogyha — mint az aradi román ujság mondja — engedményeket akarnak elérni a magyar kormánytól a román nép javára, akkor a *T. P.* cikke rossz ösvényt csapott ennek az utnak, melyen a románok haladni akarnak. Ilyen hangra, mely a magyar képviselőket mindjárt előljáróban *vásári csalóknak* nevezi, semmi esetre sem jöhet olyan felelet, amely bármilyen engedményt is involváljon magában a román nép számára.

A türelmetlen hangon írt cikk különben így szól:

„Tudva lévén egyszer, hogy a parlamenti pártok közül a Kossuth-párt a nemzetiségek legelkeseredettebb ellensége, nem marad más hátra, minthogy mi is levonjuk ebből a következtetést. A szászok nem fognak Németországba menni, a mint *Pichler* mondta, sem a tótok és szerbek nem fognak megmagyarosodni, annál kevésbé mi románok csak azért, hogy itt megnyerhessük a Kossuth párt kedvét, hanem tisztán és egyszerűen felgyűrközzünk és ott, a hol lehet, meg fogjuk leckéztetni őket, hogy tartsanak meg eszükben.

Es ebből a szempontból különösen nekünk románoknak van betölteni való hivatásunk. Mert a nemzetiségek közül egyedül a románok élnek oly választókerületekben, a hol a Kossuth-pártiak jönnek szavazatokat kérni. *Gyulán*, ha a románok *Barthával* szavaztak volna, meg lett volna. Ha *Nagy István* a románok nem szavaztak volna, a Kossuth párt győzött volna. *Pécskán* és *Kis-Jenőn*, hogy csak a szomszédos románokat említsük, mindenütt a románok szavazatára szorultak a Kossuthisták. *Biharban*, *Belenyesen* és *Tenkén*, a hol a Kossuth-párt győzött, mindenütt a románok döntötték el a választás sorsát. Van igen sok oly választókerület, a hol a Kossuth-párt csupán a románokra támaszkodva áll a kormánypárttal szemben. A román vezetők, a kik eddig megengedték, hogy a nép a Kossuth-párt szavazzon, kötelesek felvilágosítani őt nemcsak a Kossuth-párt félrevezetéséről, hanem különösen az országgyűlésen tanúsított kárhózat magatartásáról, a hol a Kossuth-párt leginkább kiabált a nemzetiségek ellen.

De sőt a Kossuth-párt, mint dicsekedik, követelni fogja a nemzetiségi törvény eltörlését. Olyan vadak voltak a Kossuthisták, hogy éppen *Szék*, a ki nem kevésbé jó magyar, mint

Kemjathy, szükségesnek látta elítélni erőszakosságukat. A minap a székely származású Ugron János is elítélte ama vadságot, a melylyel a Kossuth-párt a nemzetiségeket traktálja. Hogy megtörjük, vagy legalább egy hatalmas ütéssel megdöntsük a Kossuth-párt sovinizmusát, mely növekedve terrorizálja a kormány-pártot, meg a néppártot: első sorban mi románok vagyunk hivatva, mert szemtől szemten a nemzetiségek közül, csak velünk románokkal találkozunk. A tótok között a néppárt dolgozik s a szászok között a Kossuth-párt nem mert fellépni. Csak a románok között járnak.

Ugront is román szavazók tették képviselővé, mert a Szilágyságban, hála istennek (?) van elég román. Arról van szó, hogy az összes választókat felvilágítsuk a Kossuth-párt érzelmeiről, melyeket a nemzetiségekkel szemben tanusít és oktassuk ki őket, hogy a Kossuthistákat vegye üzőbe, ha lesz még arcuk románok között megjelenni.

A második ütest az országgyűlésen kell mérnünk a Kossuth-pártra. A tótok és szászok bármilyen kevesen vannak számbelileg és ámbár még nem mentek teljes erővel a küzdelembe, mert szükségük van még arra, hogy a parlamenti viszonyokat kiismerjék, mégis már eddig is hatalmas ütések mértek a Kossuth-pástra és mikor ez dicsekedni akart a nemzetiségi kérdést illető mély tudása ismereteivel, rettenetesen zsákba szoritották nem csak a tót és szász képviselőket, határozottan megcáfolva a Kossuthisták nyilvánvaló valótlanosságait, melyekkel elbolondították a magyar közvéleményt, hanem még a kormányparti Fassie Todor is sikeresen leleplezte alávaló fogásait és izgatásait. Mindig panaszkodunk a sovinizmus ellen, hogy vad, hogy nőttön nő és jobban urálja magyar polgártársaink lelki világát. De semmit sem tettünk annak érdekében, hogy tényleg sarokba szorítsuk a sovinizmust, hanem megmaradtunk a plátói tiltakozások mellett. Ezért is, úgy kisszük mi, *abba kell hagynunk a passzivitást és a hátralevő időkben meg kell dagasztanunk a román nemzeti kovászt. A választókat ki kell oktatni, hogy a Kossuth-párt többé magához ne édesgesse, se rajtuk ki ne fogjon; román nemzeti jelöltek felállításával mozdítsuk elő a nemzeti érzést és alakítsuk meg azt a gárdát, a mely összemérje erejét a képviselőházban a vásári csalókkal. Ha passzivitásban maradunk, a jövőben még 6-8 Kossuth párti képviselőt fognak választani kerületeinkben. Elég szegény, hogy már annyit is választottak. Számbeli növekedésükkel a mi szegényünk is borzasztóbb lesz. Nem mondhatjuk azt se, hogy a közgazgatás erőszakosságával választották meg, hanem kénytelenek leszünk látni, hogy a román Kossuthista a választásokat érintő képviselőházi tárgyalásokon bevérte a fejét más románok a nélkül, hogy román nemzeti érzésről szó lenne.*

A passzivitás mellett csak a lusták és a románok helyzetét nem ismerők foglalhatnak állást. Aktivitással fogjuk letiporni a Kossuthistákat és azután ismét aktivitással fogjuk kényszeríteni a kormányt, hogy engedményeket tegyen a román nép javára.

TÁVIRATOK.

Henrik herceg bucsu beszéde.

Philadelphia, március 10. Az Union League-nek Henrik herceg tiszteletére adott lakomáján, a melyben mintegy 100 polgár vett részt, a herceg a következő beszédet mondotta:

Meg akarom önöknek köszönni azt a szíves fogadást, a melyben az Egyesült Államokban részesültem. Uraim! Alighanem ez az utolsó alkalom az Egyesült Államokban való tartózkodásom alatt, hogy nyilvánosan beszélhetek és nagyon elsomorít, hogy így kell lennie. A mit most mondani készülök, azt megmondom az egész világ előtt. Országukba való küldetésemnek nem volt semmiféle titkos célja. Ha valamelyikük ennek ellenkezójét olvasná vagy hallaná, ezennel felhatalmazom önöket, hogy azt kereken tagadják. Mielőtt erre az utra indultam, azt mondták nekem, hogy nyissam ki szememet és fülemet, a mennyire csak bírom és minél kevesebbet beszéljek. Ez utóbbi tekintetben, úgy hiszem, nem sikerült küldetésem. Sokkal több dolgot láttam, mint önök közül sokan hinnék, és nagyon sok dolgot hallottam

is, egyebek között sok barátságos szót egyesektől és lelkes kiáltásokat honfitársaik ezreitől. A mit önök előtt mondom, azt nemzetüknek is mondom, nevezetesen szíves köszönetemet azért a barátságos fogadásért és rokonszenvért, amelyet országukban való tartózkodásom alatt találtam. Nagyon vágyom ezt a császár ő felségével közölni. Holnap hazautazom. Nem volna helyes dolog, ha azt mondanám, hogy sajnálom, hogy ismét haza kell mennem. De ugyanakkor szomorú érzés fog el, hogy el kell hagynom egy országot, a melyben annyi jószággal és vendégszeretettel fogadtak. Csak egyet akarok még mondani, uraim. Igyekezünk jó barátok lenni és legyünk igazán azok.

Kina és az oroszok.

London, március 11. A Times jelenti Pekingből: Az orosz kormány enged Kina határozott magatartásának, és most már hajlandó mandsuországi csapatait a tervbevett egyezmény aláírásának napjától számított másfél év alatt visszavonni. Kina ragaszkodik ahhoz, hogy ez egy éven belül történjék meg.

A diósadi mandátum.

(Gabányi megbízólevelét igazolták.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 11

Az ominózus diósadi mandátum ügye a mai napon befejeződött, még pedig olyaténképen, hogy *Gabányi Miklóst végleg igazolt képviselőnek mondták ki.*

A képviselőház ülésének megnyitása előtt az elnöki szobában *Apponyi Albert* gróf elnöklete alatt bizalmas értekezlet volt, a melyen *Szell, Plósz és Horánszky* miniszterek, *Kossuth Ferenc* és *Barta Ödön* képviselők vettek részt. Később *Issekutz Győzöt*, az V. bíráló-bizottság elnökét is belevonták a tanácskozásba, a mely egy teljes órán át tartott, úgy hogy az ülést csak fél tizenegy után lehetett megnyitni. Az értekezleten a házszabályoknak szükségessé vált módosítását beszéltek meg.

Az ötödik bírálóbizottság *Münnich Aurél* elnöklete alatt délelőtt fél 11 órakor gyűlt össze, hogy a diósadi választás ügyében hozott ítéletet szövegezze és jegyzőkönyvét hitelesítse. Mielőtt azonban ezt tehetné volna, *Kubinyi Géza* bizottsági tag nyilatkozatot tett, a melyben kijelentette, hogy ő esküt nem tévén, nem volt jogosítva, hogy a bíráló bizottság tárgyalásában ez ítéletének meghozatalában részt vegyen. A bíráló bizottság e nyilatkozat folytán, hivatkozással a házszabályokra, melyek szerint a tanácskozásban és ítélezésben csak az a bizottsági tag vehet részt, a ki a ház előtt szabályszerűleg esküt tett, a következő határozatot publikálta:

A képviselőház ötödik bíráló bizottsága március 7-én hozott azon határozatát, mely szerint a diósadi választás ügyében a pótvizsgálatot mellőzi, azt az ítéletét, mely szerint a diósadi választást megsemmisíti s azt a végzését, melyben a költségek viseléséről intézkedik, *semmisnek nyilvánítja.*

Nagy Dezső dr. a panaszosok képviselője: Tisztelt bizottság! Rövid nyilatkozatot ohajtok tenni. Én az ügyet letárgyaltam, a bíróság ítéletet hozott, azt nyilvánosan kihirdette. Ezzel az én feladatomból véget ért.

Münnich Aurél elnök: A bizottság a további eljárásra nézve zárt ülésben fog határozni.

Rövid tanácskozás után az elnök kihirdette a bizottság ítéletét, a mely következőképen szól:

A magyar képviselőház ötödik bírálóbizottsága *Berde Sándor* leleli ev. ref. lelkész és társainak *Gabányi Miklós* képviselő ellen a Diósadon 1901. október 2-án megtartott képviselőválasztás megsemmisítése iránt beadott pana-

szára a megtartott vizsgálat és tárgyalás után a házszabályok 69. §-a alapján a következő ítéletet hozta:

A bizottság a Diósadon 1901. október 2-án tartott képviselőválasztás érvényben tartása mellett *Gabányi Miklós* megválasztott képviselőt végleg igazoltnak mondja ki, a vizsgálati költségek viselésében pedig a feleket kölcsönösen elmarasztalja. Az ítélet indokolását később fogják közölni a felekkel. A bizottság szököbbséggel hozta ítéletét.

Gabányi Miklós a képviselőházban drukkolt az alatt, míg a mandátuma felett a bíráló bizottság tanácskozott. A folyosón járt-kelt egy ideig, majd a karzatra ment fel. Onnan évődtek vele a néppártiak. Egyik is, másik is felkiáltott hozzá:

— Gyere le Miklós! Minden meg van bocsátva!

Hangos riadó kacagás hangzott fel lenn is, fenn is. *Gabányi* csak csóválta a fejét, de nem ment le az ítélethozatalig, a mi dél felé meg is történt. Ekkor aztán zajos ovációval fogadták az elvtársai.

A költségek felől pedig nagy vita támadt a folyosón. *Gabányi* azt hajtogatta, hogy nem fizet. Ezernyolcszáz korona költség esik rá.

— Levonják a fizetésedből öreg, ha nem fizetsz! — mondják neki.

— Azt szeretném én látni!

— Nonó! Örülj, hogy *Kubinyi* előbb nem tette le az esküt!

A *Gabányi* nagy feje gondolkozóba esett.

— A' biz igaz!

Megemlítjük végül, hogy a mandátum megsemmisítése mellett szavaztak *Mayer* és *Halász* bíráló-bizottsági tagok. Az igazolás mellett azonban *Barabás Béla*, *Issekutz Győző* és *Abafi* képviselők. *Kubinyi Géza* és *Münnich Aurél*, a bizottság elnöke nem szavaztak.

Miss Saharet

és az első rossz kritika.

(Az ausztráliai táncosnő levele.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 11

Miss Saharet ma kezdte meg *Aradon* vendégfellépését. Nemcsak ezen aktualitásnál, hanem magánál a ténynél fogva is érdekesek a következő sorok, melyet ma kaptunk budapesti tudósítónktól:

Az ausztráliai táncosnő vagy tíz nappal ezelőtt kezdte meg vendégszereplését a *Magyar színház* ban s másnap a produkciójáról meglehetősen kemény bírálat jelent meg egyik napilapban *Zboray Aladár* tollából, akinek neve úgy írói, mint kritikai munkássága révén eléggé ismeretes. A bírálat „kigyó hölgy”-nek nevezi *Saharet* és azt mondja, hogy az ilyen artisták cirkuszba valók. A miss nagyon megharagudott ezért s szeretett volna mindjárt valami nagy gorombaságot írni a kritikusknak, de meggondolta magát és a gorombáskodást akkorra halasztotta, amikor vendégjátékait befejezi. Ez most megtörtént s a tegnapi postával az alább reprodukált levelet küldte a nevezett lapnak:

Tisztelt Szerkesztőség!

Forró köszönetemet az első rossz cikkért, amelyet Európában kaptam. Nagy megtisztetésnek veszem, de kérem, mondják meg a *kigyónak*, mely oly nagyszerűen írt rólam, hogy nem kevesebb, mint 300 forintot keresek esténként, többet, úgy gondolom, mint a mennyit 6 két hónap alatt keres. Nem fogok ébenhalni, mert megtakarítom pénzemem, de 6 az 6 fizetését, gondolom, nem. Tíz hónap át játszom évente elsőrangú színházakban. Remélem, 6t jól fizetik; engem mindig. Pénzem van a bankban. Jó volna, ha a bu-

dapesti jó ujságokban utána nézne, hogy a múlt évi februárban tizenhét alkalommal játszottam itt s 8000 forintot kerestem, és újra visszajövök Budapestre, akkor ismét jót írhat rólam.

Nevetek! *Saharet.*

Mondják meg neki, csak hat percig ki- gyóemberkedem; 50 forint minden percért, 300 forint esténként. Szegény ifju, mily sokat kell neki ennyiért írnia!

A miss levele természetesen nem magyarul volt írva, de nem is ily értelmesen, ellenben németül és pedig ugyancsak ausztráliai németességgel. Igyekezünk azonban lehető híven lefordítani s némi civilizált külszint adni neki ezzel, hogy a mondatokat és szavakat helylyel- közzel vesszövel, ponttal s más írásjelekkel szereltük fel. Ez már szokás a kontinensen.

A mi a Saharet asszony mulatságosan per- fid levelét illeti, azon igazán nem lehet egye- bet tenni, mint mosolyogni. Nagyon kedvesnek találjuk azt az önérzetes hangot, a melylyel a pénzével hengeg, az meg egyenesen kolosszá- lis ötlet, hogy a kritikát vagyoni cenzushoz kívánná kötni. Hát hogy is lehetne egy-egy fölléptéért 300 forinttal fizetett Saharetról véle- ményre annak, a ki Saharet hiteles értesülése szerint két hónap ki alatt sem keres annyit.

Tehát: a kinek nincs pénze, az ne kriti- záljon. Ezt az elvet proklamálja az egyébként bájos és tiszteletreméltó Saharet asszony, a ki jól lehet informálva a magyar viszonyokról, mert tudja, hogy a hol ő 300 forintot ugrál össze hat perc alatt, ott két hónap alatt is alig keres annyit az író. Ez bizony szomorú igaz- ság, de Saharet asszony, ne csodálkozzék rajta. Elvégre az író csak a fejével dolgozik, az semmi; Saharet a lábával. Ő le tudja verni lá- bával a saját fejről a kalapot. Ugyan hol az az író, a ki ezt utána tudja csinálni?!

Fejérváry Géza báró lemondott.

(Válság a honvédelmi minisztériumban.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 11.

Egyik fővárosi napilapnak ma délben Aradra érkezett száma azt a feltűnést keltő hirt ujságolta, hogy *Fejérváry Géza* báró honvédelmi miniszter beadta állásáról való lemondását s a miniszteri tárcát, a melyet évtizedek óta annyi kormányválto- zásán keresztül viselt, nem hajlandó to- vábbra is megtartani.

Báró Fejérváry miniszter régebben és több ízben tett olyan kijelentést, hogy terhes már neki a honvédelmi miniszte- rium vezetése s csak az alkalmat várja ahhoz, hogy tárcájától megválhasson, a hír mégis meglepő volt s mindenki elké- szült arra, hogy a fővárosi lap híret nyo- mon fogja követni a hivatalos cáfolat. Ez annál valószínűbbnek látszott, mert a hirt csak az egyetlen *P. H.* közölte, másrészt pedig az utóbbi napokban, különösen *Hegedüs Sándor* távoztása óta, annyi minisz- ter-kombináció merült föl, hogy a honvé- delmi minisztérium válságáról szóló hirt sem fogadták komolyabban, mint például a gróf *Tisza István* belügyministerségéről megjelent híreszteléseket.

A dolog azonban most nem így áll. Ma esti értesüléseink megerősítik a lemon- dásról szóló hirt s a legpozitívabb formában szólnak arról, hogy Fejérváry Géza báró tényleg bejelentette *Szell Kálmán* minisz- terelnöknek, hogy állásától még a honvéde- lemügyi költségvetés letárgyalása előtt meg- válik.

A miniszterelnök hir szerint minden- áron fenntartani kívánván a kabinet szo- lidaritását, Fejérváryt legalább még egy- időre tárcájának megtartására óhajtaná rábirni, de a miniszter állítólag követke- zetesen ragaszkodik elhatározásához.

A miniszter-válság okáról többféle ver- zió kering s tény, hogy politikai körökben ma mindenütt erről beszélnek. Hozzátehet- jük, hogy általánosan a legnagyobb saj- nálattal fogadják az ősz katona-miniszter elhatározását.

Fejérváryt régóta tartó betegeskedése s főképp családjának kérése készteti arra, hogy minden munkától visszavonuljon. Le- mondását már a legközelebbi napokban fogják hivatalosan publikálni.

Politikai körökben ennek dacára még mindig remélik, hogy Fejérváryt legalább tárcája letárgyalásáig sikerül állásában megtartani, a lemondás okairól azonban olyan verzió is kering, hogy ennek való- disága esetén a miniszter alig lesz kapo- citálható elhatározásának megmásítására.

Fejérváry utódjául *Jekelfalussy* altábor- nagyot emlegetik. Hir szerint Fejérváry távozása esetén *Gromon Dezső*, a honvé- delmi minisztérium államtitkára is megvá- lik állásától.

SZINHAZ ES IRODALOM

A színház műsora.

Szerda: Lotty ezredesei, bohózat Saharet tán- cosnó fölléptével. (Bérletszünet.)

Csütörtök: Postásfiú, operette. Saharet táncosnó fölléptével. (Bérletszünet.)

Péntek: Zsába, bohózat. (Páratlan bérlet.)

Szombat: Széchy Mária, színmű. (Páros bérlet.)

Saharet Aradon.

— Az első vendégjáték. —

Saharet táncművésznő fellépését hirdette a színlap, falragasz, színházi kommuniké stb. és a színház művezetősége finom tapintattal ki- érezte, hogy a mi közönségünk érdeklődését csak úgy lehet felkeltetni, ha bérletszünetet hir- det, — azután biztosra lehet venni a telt há- zat. Erre pedig nagy szükség van, különösen költözködés idején. Amit a színház vezetősége kiszimatolt, az be is vált és azt kell megáll- pítanunk, hogy ma zsufozott ház volt. A *Svihá- kok* at a közönség már annyiszor látta, hogy az csak kevés vonzerővel bírt; de Saharet, a híres táncosnő, ez volt a vonzerő és bizony elég türelmetlenül várták a harmadik felvonást, a melyben Saharetnak fel kellett lépni.

A várva-várt pillanat elérkezett és Saharet a színpadra lépett káprázatos táncosztümbjében és a zenekar rázendített a spanyol észbontó tánc zenére. Saharet a castagnettel beléfogott a táncba.

A tánc maga csak pár percig tartott, de elég volt arra, hogy a tánc, de különösen a spanyol tánc érzéki szépségét megösmertes- sük. Sok érteimet ennek a művészetnek nem tudunk tulajdonítani, a mi közönségünk sem igen tud érte valami nagyon lelkésedni; ez azonban Saharet művészetéből nem von le semmit. Ezt a művészetet egy ízben orfeum- színpadon mutatta be *Carmencita* nálunk, és a kik őt táncolni látták, Saharet művészetét több- re nem igen becsülik. De a híre nagyobb, ta- lán a reklám is nagyobb és azért a hatás sem maradt el, bizonyossága annak a mai telt ház.

Saharet holnap is bérletszünetben lép föl és előre is meg lehet jósolni, hogy holnap is telt ház fogja Saharet táncművészetét megnézni, mert hát — sajnos — ez kell a publikumnak és nem színművészet. *Carolus.*

* Saharet utolsó föllépte szerda helyett csü- törtökön lesz. A közönség érdeklődése akkora, hogy a művésznő második fölléptére, mely a *Lotti ezredesei* első felvonásában lesz, a bérelt helyeket kivéve, minden földszinti és páholy- jegyet elvittek már. A bérelt helyek iránt a páros bérlők szerda délig intézkedhetnek. Csü- törtökön a *postás fiú* operettben fog Saharet táncolni. Az operett a rendes szereposztással kerül színre, csak a boldogult *Arkossyné* helyett lesz új *Vidor* Laura. A csütörtöki előadás is bérletszünetes. Azután 23-ikáig végig bérletfo- lyamban játszanak.

* Március 15. a színházban. A szin ársulat március 15 ikének ünnepén *Dóci* Lajos nagy- hatású színművét *Széchy Mária* adja elő A címszerepet *Angyal* Ilka játssa. ki ezzel más városokban sok művészi sikert aratott. Aradon először játssa. Utoljára évek előtt *Jászai* Mari ragadta el az aradi közönséget ennek a nagy- stílusú szerepnek, különösen a köszöntőjével, mely- hez hasonló szép kevés hangzott még el az aradi színpadról.

* Előadás a német császárnak. Berlinből ír- ják, hogy *Vilmos* német császár tegnap kihall- gatáson fogadta *Coquelint*, a nagy színművészt s felkérte, hogy miután családi gyásza van s nyilvános színházba nem járhat, a császári pa- lotában játssa el társulatával „*Cyrano de Ber- gerac*“-ot. A művész ma tett eleget a magas kívánságnak. A császár előadás után melegen gratulált a színésznek a sikerült előadásért. A színi előadást a császári páron kívül még őt, az udvarhoz tartozó személy nézte végig.

* Egy esemény. Mint értesülünk *Bulss* Pál kamara- és opera-énekes és kíséretének dales- telye most vasárnap e hó 16-án délután 5 óra- kor a Fehér-Kereszt dísztermében lesz megtart- va. Előreláthatólag ez lesz az ideai hangverse- nyek legfényesebbe, mert ki ne volna kíváncsi a legünnepeltebb énekest, az énekesek csillagát hallani. A nap eseménye kétségkívül *Bulss* Pál lesz, de *Fuchs* Mária opera-énekesnő és *Pott* Terézia zongoraművésznő szintén jeles művé- szek. Jegyek kizárólag csak ifj. *Klein* Mór könyvkereskedésében kaphatók.

Budapest jövője.

(Érdekes átalakulások a fővárosban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítottjától. —

Arad, március 11.

Az Államvasutak igazgatóságában nagyje- lentőségű terv megvalósításán dolgoznak, amely Budapest küls. képét teljesen át fogja alakí- tani. A pályaudvarok összekötésének, kihelye- zésének és az egységes személyszállító fogal- mat biztosító körvasutnak megvalósításáról van szó, amelyet Berlin, Bécs és más nagy váro- sok példájára utalva, a szakemberek már any- nyiszor sürgettek. Az érdekes tervről a köv. t- kező részleteket jelentik:

A nyugati és keleti (központi) pályaudva- rok ellen már évek óta kettős panasz hangzik szakadatlanul. Az egyik az, hogy a pályaudva- rok nem átmenetiek, de úgynevezett fejpálya- udvarok, amelyekbe, mint egy-egy zsákutcába haladnak be a vonatok, melyeket, hogy újból utra kelhessenek, ki kell tolatni, ami egyrészt fűtőanyag pazarlással jár, másrészt nehézkessé teszi a forgalmat.

Ha ezeken a pályaházakon, mint a leg- több vidéki pályaudvaron keresztül haladhat- nának a közlekedő vonatok, kétszer akkora le- hetne a főváros vasuti forgalma. Szóval a pá- lyaudvarokat éppen mostani tengelyükre merő- leges tengelyben kellene megépíteni.

De még ez sem orvosolná a második pa- naszt, amely arról szól, hogy a főváros közép- pontjához nagyon is közeleső pályánázakból ki- ágazó vasuti töltések megakasztják a városnak kelet felé való terjeszkedését. Pedig a főváros- nak éppen ez a része az, amelyben az utóbbi években egész városrészek épültek. Föltétlen szükséges tehát, hogy megfordított tengelyű pályaudvarokat néhány kilométerrel kihelyez- zék a városból.

Ezt pedig a következő tervek fogják megoldani. A Podmanicky-utca folytatásában körülbelül 4 kilométernyire épít meg az új központi pályaházat, amelyen áthalad minden Budapestről elinduló, vagy ideérkező vonat.

Az államnak ez az átalakítás éppen semmi áldozatába nem kerül mert az építés költségeit azoknak a roppant kiterjedésű telkeknek eladásából, — melyek a keleti és nyugati pályaudvarok helyén felszabadulnak, — bőséggel fedezheti.

Ez a terv azt jelenti egyben, hogy a csendes Podmanicky-utca Budapest legnagyobb forgalmu utcájává fog fejlődni s az új országház tengelyében fog Budapest új és fényes negyede kibontakozni.

A tervnek van egy másik részlete is, amely nem kevésbé érdekes. Ez a földalatti körvasut terv, amelyen gőzmozdonyu vonatok bonyolítanak majd le a magyar főváros vasuti forgalmát.

A metropolitain mintájára a körvasutnak a város legnagyobb forgalmu pontjain állomásai lesznek, amelyeken az utasok az ország bármely állomásáig jegyet válthatnak.

Minden induló vonat a földalatti körvasut utját futja majd be előbb s azután fut szerte a pályaudvarokból a szétágazó vasuti töltéseken a szelrozsza minden irányában. A tervek első részének megvalósítása körül állítólag az összes faktorok megegyeznek s ezzel Budapest átalakulásának sorsa immár meg van pecsételve.

A körvasutat Speidl vasuti főfelügyelő kifogásolja. De minthogy az átmeneti pályaudvarok s a világvárosias forgalom ezzel megnövekedő áradatának lebonyolítását a körvasut megvalósítása nélkül elképzelni alig lehet, valószínű, hogy ez az érdekes terv is megvalósul.

Pör a Zichy-muzeum miatt.

(A ki nem szetett honorárium.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, március 11.

Valaminthogy rózsza nincsen tövisek nélkül, azonképpen a dicsőség sem terem apróbb kellemetlenségek nélkül. Lépten-nyomon tapasztalhatja ezt Zichy Jenő gróf is, aki tudvaleg minden művészetek bőkezű mecénásaként szeret szerepelni, szenvedélyes habitue, sőt a tudományok terén is apostolkodik.

Alig simul el a nemes gróf mancssettgombafférje, amelylyel egy operánakessel állt szemközt, ujjabb „ügye“ támadt. Zichy gróf csak néhány hét előtt avatta fel az ő rózsza-utcai muzeumát illő ünnepek, fény és pompa kifejtése mellett. És ime, máris pört indítottak ellene 4000 koronák erejéig, a mely summa a muzeum berendezésének honoráriumaként szerepel a törvényszékhez beadott keresetben.

Hogy miért kell birói uton „keresni“ a honoráriumot, ez a története szárazon: Az országos képtár tudós őré: Nyári Sándor dr. műegyetemi tanárt még a múlt év elején fölkerlte Zichy Jenő, hogy rendezze be a tervbe vett rózsza-utcai muzeumát. Nyári elvállalta a megbízást s a gróf budai Zichy-patotájából, valamint fehérmegyei birtoka kastélyában levő festményeiből kiválogatta mindazokat, melyeknek művészi becsé volt. Ezzel elkészülve, az egyes mesterek szerint csoportosította a képeket, majd összeállította a muzeum katalógusát.

Munkája teljes két hónapot vett igénybe, azután várt Nyári dr. még két, három, négy, sőt még néhány hónapot arra, hogy a gróf honorálni fogja a fáradozását. Csakhogy hiába várt. A kis „feledékenység“ a mindenféle buzgólkodó mecénás nagy elfoglaltságának tudta

be mindezideig, de hogy a gróf csak nem pótolta muaszítását, Nyári — két levélben is figyelmeztetvén erre őt — bátorkodott magáról életjelt adni. Két ízben szőlította fel munkadíja kifizetésére s mert nemcsak hasztalan, de még válasra sem méltatta gróf Zichy, amint említők, a dologból pör lett.

Munkadíját Nyári dr. 4000 koronára takarítja a törvényszékhez beadott keresetlelevelében s az érdekes pör nemsokára tárgyalásra kerül.

MULATSÁGOK.

(=) Táncmultság Soborsinban. Folyó hó 9-én tartották meg Soborsinban az izraelita templomépítési-alap javára rendezett táncmultságot, mely ugy anyagilag, mint erkölcsileg kitünően sikerült. A jelenvolt hölgyek a következők:

Asszonyok: Bäck Karolyné, Bárdy Kálmáné, Boros Istvánné (Berzova), Blau Mátysné, Gotlieb Ferencné, Glac Dezsóné, Kigyósy Györgyné, Károlyi Kálmáné, dr. Murády Arpádné, Moskovicz Albertné, Pakurár Simonné, dr. Preisz Bernátné (Birkis), Roth Bernátné, Roth Mórné, Roser Sámuelné, Seidner Simonné, Seidner Miklósné, Seidner Mártonné, Steinné (Berzova), Ogneán Józsefné stb.

Leányok: Blau Rózsika, Erdélyi Etelka, Ganszky Gizuska, Guba Mariska (Aszd), Gotlieb Aranka, Gottlieb Juliska, Pakurár Aranka, Székely Etelka (Birkis) stb.

Maróczy győzelme.

(A montecarlói sakkturna.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 11.

Közel egy hónapja már, hogy Montecarlóban a világ leghíresebb matadorai küzdenek egymás ellen a sakk táblákon, nemcsak az igen tekintélyes tiszteletdíjért, de — és első sorban — a dicsőségért, a mely kétségkívül fényes nimbuszszal fogja övezni a győztest. Minden jel oda mutat, hogy a mesterek játszmájában Maróczy Géza, a szegedi ártézikut-furó birneves sakkjátzó fia ragadja el az első díjat, annál is inkább, mert már elejétől fogva vezet az érdekes versenyben.

A tegnapi játéknap ugyszólván eldöntötte az első díj sorsát, a melyet minden bizonyág szerint Maróczy Géza fog megnyerni, mert az utolsóelőtti mérkőzésen nagy stilusban nyerte meg francia védelmü partiját a lengyel Popiel szemben.

Pillsburynek is nagy szerencséje volt. Mortimerrel játszott, tehát a játékosok leggyöngébbjével, a kinek tudását, ügyiátszik, nagyon is kevésre becsülte, mert oly fitymálva játszott, hogy a középjátékban már igen heves támadásnak volt kitéve. Mortimer okvetlen meg is nyeri a játszmát, ha nem követ el végzetes hibát, a mely ismét Pillsbury javára döntötte el a pártit.

Mint lapunknak táviratozzák, ma volt az utolsó játék, a melyben Maróczy Tarrasch dr.-ral, Pillsbury pedig Mar. hallal került össze. Maróczynak a játék eldöntéseig 14¹/₂, Pillsburynek (sorrendben a második) 13¹/₂, Tarraschnak (ötödik) 11¹/₂, Marshallnak pedig (hetedik) 11 pontje volt. A játszmát Marshallal szemben Pillsbury nyerte meg, míg Maróczy Tarrasch ellenében csak remis-t birt elérni.

Az utolsó napon tehát Maróczy és Pillsburg teljesen egyenlő lett: mindkettő 14¹/₂ point-t jegyez.

Maróczynak a játékszabályok értelmében Tarrasch dr.-ral még egyszer kell játszani. A mai remis dacára már megnyerte volna az első díjat, ha a Pillsbury-Marshall játszma nincs lebonyolítva. Ha Maróczy esetleg Tarrasch-sal újból remis-t csinál, ez esetben is megnyeri az első dí-

jat, mert akkor $\frac{1}{4}$ point-el többje lesz, miut a mennyi az angol Pillsbury-nak van.

Feltéve, hogy Tarasch-sal szemben a magyar mester játszmát veszít, akkor újból csak egál lesz Pillsburyvel; így aztán Maróczy és Pillsbury közt döntő játékra kerül a sor az elsőségért.

Szóval a montecarlói sakkturna holnap válik csak még valóban izgalmassá. A jelek oda mutatnak, hogy a fiatal magyar mester nyeri el a dicsőség pálmáját.

A perzsa ember nagyváradi házassága.

(Elválás a lakodalom után.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 11.

Szegény Issig ben Doved becsületes perzsa zsidó ember. Firduzi keleti országából tizenöt esztendő óta járogat el a hűvös nyugatra kereskedve mindenfélével és különösen az arany-műességben való speciális perzsa ügyességet kamatoztatva, de olyasmi még nem történt vele, mint a mi Nagyváradon, a hol a rendőség közbelépése is szükségessé vált.

A derék perzsa pár hetettel ezelőtt Budapesten időzött és ott megismerkedett egy társaságban Baumvald Eszti nagyváradi származású özvegyasszonygyal. Megismerkedtek és, bár a perzsa csak hazája nyelvén és héberül beszél, elhatározták, hogy házasságra lépnek. A perzsa azt hitte, hogy leendő felesége igen vagyonos, az asszony pedig tudta, hogy Issig ben Dovednek csinos összegű megtakarított pénze van.

Megtartották hát az esküvőt, de nem az anyakönyvvezető előtt, hanem az ősi zsidó ritus szerint, amely voltaképpen semmire sem kötelez törvényeink szerint, sőt esetleg büntetést is hozhat arra, a ki a szertartást a polgári házasságkötés előtt végezte. Ebben az esetben egy öreg sakter adta össze a feleket, a kik boldogan utaztak és Budapestről nászutra nem mentek a sirászi rózsali etek felé, csak Nagyváradra, a hová az asszony való. Az első napokban boldogan és nyugodtan éltek. Később azonban egyre több bajt okozott viszonyuk ferdesége. Beszólni nem tudtak egymással és bár a csókok nyelve szebb még a Firduzi csodálatos ragyogású nyelvénél is, a félreértések és zavarok mindig többször bosszantották őket. Azután a csókok is fogyni kezdtek, a derék perzsa pénze is fogyni kezdett és a zavarok és félreértések rut veszekedésbe csattantak ki. Az utcát zajos csete paték verték fel. Az asszony magyarul kiabált, a férfi perzsaülkáromkodott.

Végre is megállapodtak benne, hogy elválnak. Az asszony elvett a férje pénzéből 80 forintot és e nemes cselekedet után elindult Fuchs rabbihoz, hogy válassza el őket. A milyen könnyen ment az esküvő, olyan könnyen nent most a válás. A rabbi ugyancsak az ősi ritus szerint csakhamar elválasztotta őket és most már menhetett volna: az egyik jobbra, a másik balra.

Azonban a nyolevan forint... A perzsa követelte a nyolevan forintot, az asszony pedig nem akarta odaadni, mert ugy vélekedett, hogy a hét napi házasságért megérdemli ezt az összeget és véleményének különösen jellemző, de itt nem reprodukálható szavakkal kifejezést is adott csörgő haraggal és igen hangosan. Hafiz honfitarsa sem hagyta a jusát.

A rendőségnek kellett közbelépnie. Kemény rendőrbiztos a volt „házaspárt“ a rendőségre kísérte, hadd döntse a főkapitány dolgukban. Az asszony természetesen tudta itt is magyarázni a nyolevan forintra való jogcimet

és véleményének a fent említett eredeti módon kifejezést is adott. A szegény perzsa ellenben hiába beszélt — hiszen csak nem lehet kívánni a rendőrség tisztviselőitől, hogy úgy tudjanak perzsául, mint Vámbéry, vagy Radó Antal. A főkapitány kénytelen volt tehát tolmács után nézni. Akadt is valaki, a ki heborúl értett és le tudta fordítani a perzsa ember panaszait. A főkapitány így meggyőződött róla, hogy az asszony jogtalanul tartja magánál a nyolcvan forintot.

Az asszonytól elvették tehát az összeget, átadták a perzsának — la illah, il Allah, mégis van igazság a földön — és Perzsia fia még délután elutazott Nagyváradról, sietve, a legelső vonattal, Csabán át, Budapest felé.

A regény ezzel végérvényesen befejeződött, de az bizonyos, hogy Dávid fia Issig a távol Perzsiában nem fog nagy lelkesedéssel beszélni erről a szép körösparti városról.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi tornaegyesület választmánya f. hó 12-én, d. u. fél 8 órakor a lyceumi tornacsarnokban ülést tart, melyre a választmány t. c. tagjai ezennel meghívatnak. A közgyűlést előkészítő ülés lévén, a választmány tagjainak minél nagyobb számban való megjelenését kéri az elnökség.

Az új katolikus templom.

(Egy millió koronás kölcsön.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 11.

Az aradi új katolikus templom építésének ügye napról-napra előbbre halad. A minoriták a napokban vettek föl nagy összegű kölcsönt a *Pesti Kereskedelmi Banknál* a templomépítés céljaira.

Erdekes, hogy olyan olcsó kölcsönt, olyan előnyös módozatok mellett még nem tapasztaltak Aradon, mint amelyet a minoritáknak sikerült megkötni. A kölcsön visszafizetési tételei 50 évi annuitásra szólnak 5.20 százalék mellett. A zálogleveleket 98 forinttal fizetik. Ilyen olcsó pénz és ilyen előnyös hitelnyújtás még nem fordult elő Aradon.

A kölcsön összege egy millió korona, melyből a minorita egyház a templomépítés költségein kívül egyéb tartozásait is konvertálja. A templom építésnek emez egyik főtenyezője: a pénzügyi rész tehát meg van oldva.

A templomépítés ügyével ma máshelyen is foglalkoztak. Arad város törvényhatósága ugyanis, legutóbb tartott közgyűlésén templom-építő bizottságot küldött ki Mülek Lajos dr. elnöklete alatt, melynek az lett a feladata, hogy tanácskozzék, vajjon, opportunus-e a jelen viszonyok között új templomot építeni, vagy nem.

Ez a templomépítő bizottság ma délután 4 órakor Mülek Lajos dr. lakásán értekezletet tartott, melyen a bizottság olyan értelmű javaslatban állapodott meg, hogy a város jelenlegi viszonyai mellett nem tartja célszerűnek a templomépítést és e célra a költségvetésben bármily csekély összeget sem tart fölveendőnek. Mondassék ki azonban az, hogy a templomépítési alap, mint olyan, más célra, mint templomépítésre nem fordítható.

Együttal annak kimondását javasolja, hogy a *magyarvárosban* építendő külön templom irányában a város annak idején bocsátkozzék tárgyalásokba a minoritarenddel.

A *gáji templom* ügyében, hol most csak vasárnapokon szokott mise lenni, azt javasolja a bizottság, hogy ott állandóan legyen egy minorita lelkiatya, akinek részére már volna ott megfelelő plébánia-épület.

A bizottság ülésén Mülek Lajos dr. elnöklete alatt részt vettek Domány József, Mittner József, Szalay Károly, Vannay Gyula, Avarffy Ferenc, Kristyórá János, Maresch Gyula, Magyarai Ferenc, Ludig István dr.

HIREK.

Választások a városnál.

— Rendőrhadnagy, számtiszt és segédtiszt. —

Arad, március 11.

A tisztújító közgyűlésen megejtett választások alkalmával megüresedett két állás, amelynek betöltését, miután ez a tisztújítás keretén kívül esik, a március havi közgyűlésre háasztották. Ez a két állás a *rendőrhadnagyi*, mely Berecz Ferencnek alkapitányává történt megválasztása, és egy *számtiszti* állás, mely Szabados Árpádnak pénztári ellenőrré történt megválasztása következtében üresedett meg.

A két állásra tegnapelőtt járt le a pályázati határidő s az addig beérkezett kérvények száma nem kevesebb, mint *tizenkilenc*.

Több mint valószínű, hogy a rendőrhadnagyi és a számtiszti állások fokozatos betöltése esetén egy, esetleg két segédtiszti állás is megüresedik s a beérkezett pályázatok egy része az alábbi felsorolás szerint ezekre is vonatkozik. Megjegyzendő azonban, hogy az esetben is, ha két segédtiszti állás üresedik meg, csak az egyiket tölti a közgyűlés választás útján, a másikra a főispánnak van kinevezési joga.

Igy hát a közgyűlésen csak a rendőrhadnagyi, a számtiszti és egy segédtiszti állást fognak betölteni. A választás esélyeit természetesen előrelátni nem lehet, sok a jelölt és még több volt a — *kilincselés*.

A pályázók névsora különben, a kérvények beérkezésének sorrendjében, a következő:

Rendőrhadnagyi állás: Bedő Árpád dr., Moldován Ödön, Masztig Emil rendőrségi segédtisztek.

Számtiszt: Mikosevits Iván, Grósz Samu, Vizer Aladár, Kosztka Mihály, Figus Albert és ifj. Fothi Nándor.

Irodai segédtiszt: Babits Ferenc rendőrségi díjnok, Grósz Samu, Neuländer Jenő városi díjnokok, Mikes Gábor ügyvédi irnok, Vizer Aladár, Vleikovits Dusan városi díjnok, Girisik Gyula dévai pénzügyi hivatalnok, Szende Aladár, ifj. Szepekovszky Teofil városi díjnokok, Brück István ügyvédi irnok, Mikosevits Iván, Weiszberger Lipót aradi iparos, Alt János rendőrségi díjnok és Kosztka Mihály.

Rendőrségi segédtiszt: Az előbbieken kívül: Binder Gyula és Pittner József rendőrségi díjnokok és Vleikovits Milán aradi joghallgató.

Ez utóbbi állás az, amelyet a főispán kinevezés útján tölt be; a másik kettőt a közgyűlés választja a pályázók közül.

— **A király itthon.** Ő Felsője a király ma délben 1 órakor fogadta a bécsi spanyol követet. A nap többi részét dolgozószobájában töltötte. Látogatást nem tett a felség.

— **Két bizottsági tag választás.** Megirtuk a napokban, hogy Hász Sándor elhunytá következtében a *közigazgatási bizottságban* és *központi-választmányban* egy-egy tagsági hely üresedett meg, melyet a város március havi közgyűlése *tikkos-s:avasás* útján fog betölteni. A törvényhatóság tagjai közé Hász Sándor helyébe, aki virilis jogon volt a képviselő testület tagja, az igazoló-választmány előterjesztésére a legközelebbi póttagot: Zemplényi Sándort fogják behívni; a közigazgatási-bizottságba a közhangulatról itelve a legnagyobb valószínűség szerint Ottenberg Tivadart, a központi-választ-

mányba pedig Varjassy Lajost fogják beválasztani.

— **A főispáni titkár előléptetése.** Sorbán János miniszteri fogalmazót és aradi főispáni titkárt, ki nagy ügybuzgalommal és szorgalommal végzi a főispán körüli hivatali teendőket, szép előléptetés érte. Mint a ma érkezett hivatalos lapban olvassuk, a király Sorbánnak a miniszteri segédtitkári címet és jelleget adományozta.

— **Közigazgatási tisztviselők és a pénzügyintézetek.** Sok helyütt és így Aradon is divatban van, hogy a közigazgatási tisztviselők, a bankok és takarékpénztárak vezetőségében ülnék. A belügyminiszter határozatot hozott ez ügyben és kimondotta, hogy a *közigazgatási tisztviselői állás összeférhetetlen a bankigazgatósággal*. A „Budapesti Napló“ tegnapi száma erre vonatkozólag a következőket hozza:

A *belügyminiszter* egy döntéséből kifolyólag Dellimancs Lajos dr. torontálmezei alispán pár nap előtt rendeletet bocsátott ki, amelyben feihívja azokat a tisztviselőket, a kik pénzügyintézeteknél állásokat töltenek be, hogy *arról haladéktalanul mondjanak le*. Dr. Dellimancs Lajos alispán a Torontáli Hitelbanknál viselt igazgatói állásától elsőnek vált meg. A rendelet folytán eddig Zsiross Mihály mezei főszámvevő mondott le ilyen természetű tisztségéről. Keresztes Aladár tb. főszámvevő a rendeletet megfélebbezte.

— **A konzervió tárgyalások.** Budapesti tudósítónk táviratozza: A pénzügyminiszter és a Kornfeld-féle pénzcsoport közötti konzervió-tárgyalások hír szerint az átvételi árfolyam körüli differencián megakadtak. A konzervió tárgyalások ma ama stádiumba jutottak, hogy azoknak perfekcionálása végett a konsorcium külföldi kibocsájtása nincs kilátásban s így a konvertálandó kötvények ellenében korona járadék kerül kibocsájtásra.

— **Mirkó herceg eljegyzése.** *Cettinjéből* táviratozzák, hogy Mirkó hercegnek Konstantinovic ezredes lányával történt eljegyzését ma hivatalosan közzétették.

— **Templomból közkönyvtár.** Timon Zoltán aradi fa-és fémipari szakiskolai tanár előadást tartott tegnap Budapesten a Magyar mérnök-és építész egyesületben a magyar műszaki irodalom fejlesztéséről. Szerinte a közkönyvtárak is nagyon fejlesztenék a műszaki irodalmat. Megemlítette, hogy a görög jóslóhelyek és templomok szépművészeti muzeumok voltak, a gus papok asszir temploma pedig közkönyvtár volt. Ő tehát azt hangoztatja s azzal végzi szabad előadását, hogy a templomokat a kultúra előhaladása érdekében közkönyvtárakká kell átalakítani.

A hallgatóság sorából szót kért Ballagi Aladár egyetemi tanár s megtámadta az előadó végső következtetését. Timon szerint a kultúra a legkifejtőbb Angliában s a legalacsonyabb fokon van nálunk. Ha már most, szólott Ballagi, a templomok szempontjából nézzük az elmaradt magyar és előhaladott angol kultúrát, elég legyen annyit konstatálni, hogy az egész világon aránylag legkevesebb templom Budapesten, s a legtöbb Londonban és Newyorkban van. Nem veszi észre Timon ebből az egyetlen példából, hogy a hit és kultúra közt oly kapcsolatnak kell lenni, mely az ő egész okoskodását halomra dönti, s melynél fogva a közkönyvtár, vagyis a tudás, soha sem potolhatja s nem nyomhatja el a templomot, más szóval a hitet. Mind a kettő együttvéve adja eredményül a civilizációt. A társadalom hitvilágának külső jele és érzékitése a templom, melyhez hozzányulni szorosán tudományos szempontból is megengedhetetlen holmi kizárólag anyagi haszonszámlelet szempontról. Timon kijelentette választásában, hogy ő nem akarja lerombolni a templomot, csak hasznossá akarja tenni. Egy parasztembertől hallotta, hogy a templom úgy látszik, csak nekik való, mert uriember nem jár oda. Ő pedig azt akarja, hogy mindenki látogassa legnagyobb épületeinket s ez akkor

fog megtörténni, ha közkönyvtárakká alakítjuk azokat. Ezzel az ülés véget ért.

— **Román küldöttség a királynál.** Megemlékezünk arról a memorandumról, amelyet *Golds József* aradi görög keleti román püspök elnöklésével egy bizottság dolgozott ki arra nézve, hogy a görög keleti szorb egyház három zárdáját! a bezdinit, a szentgyörgyit és meszicsit a románok kapják meg. A memorandumot a görög keleti román küldöttsége, az érsekmetropolita és a püspök vezetésével, csütörtökön, az általános kihallgatások alkalmával adják át a királynak.

— **Március 15-ike Aradon.** Az *aradi könyvnyomdászok*, mint minden évben, úgy az idén is méltóképp ünneplik a sajtó felszabadulásának évfordulóját. Küldöttségi eg. vesznek részt a szombat délelőtti ünnepeken, vasárnap, e hó 16-án este pedig a Millenium-sörcsarnok külön termében hazafias szavatok és beszédek előadásával s táncokkal egybekötött társasvacsora rendezésével adóznak az 1848-iki nemzeti örömmel emlékeztetőnek. — *Az aradi kőmíves segédek* önképző szakegyesülete március hó 16-án délelőtt 10 órakor saját helyiségében (Deák Ferenc-utca 86. szám alatt) hazafias jellegű ünnepséget rendez március 15-ének évfordulója alkalmából. Az ünnepély műsora a következő: 1. Hymnus, énekl. a dalárda. 2. Nemzeti dal, előadja *Hiszem Pál*. 3. Szavolat, tartja *Eberlein Agoston*. 4. Fel a zászlót, énekl. a dalárda. 5. Szavolat, előadja *Kenderesi József*. 6. Ünnepi beszéd, tartja *Szappanos Lajos*. 7. Hunyadi-induló, énekl. a dalárda, karnagy *Kiss János*.

— **A kolozsvári Matyas-szobor.** *Wlassics Gyula* vallás- és közoktatásügyi miniszter ma értesítette a kolozsvári Matyas-szoborbizottságot, hogy a szobor felépítéséhez 30 000 koronával hozzájárul. Így végre valahára elérkezett a szobor ügye a megvalósulás stádiumához.

— **Miniszteri elismerés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter elismerő levelet intézett *Salacz Gyula* orsz. képviselőhöz, az aradi siketnéma iskola érdekében kifejtett működéséért.

— **Interpellációk a képviselőházban.** A holnapi országgyűlésen a függetlenségi párt öt interpellációt fog a kormányhoz intézni, dr. *Lengyel Zoltán* a *Kossuth-szobor*, dr. *Nessy Pál* pedig a *szabadság-szobor* ügyében. *Sebess Béla* a román nemzetiségű ifjak agitálása, *Papp Zoltán* pedig az új országház építése és a főváros szállításainak szabálytalan kiadása tárgyában interpellálja a kormányt.

— **Vihar.** Az idei téllal sehogy sincs tisztában az ember. Egypár nap óta olyan időjárást szenvedünk Aradon, hogy az feljegyzéreméltó. Eső, hó, szél olyan, hogy alig lehet az utcán járni. Ez az időjárás ugylátszik általános volt. *Triesztből* táviratozzák, hogy reggel 8 órakor egészen derült időben erős délnyugati vihar kerekedett, a mely rendkívül felkorbácsolta a tengert, úgy hogy a víz elöntötte a partot és a mólókat. A vitorláshajókat biztonságba kellett helyezni és a gőzösk horgonyköteleit el kellett oldani. A Móló Tartario végét elsodorta a víz. A tengerparti közuti vasut is szünetel a közlekedés. A vihar, a mely rendszeren csak fél óráig szokott tartani, délig tartott. Pirenóba segítséget kellett küldeni egy vitorlahajónak.

— **Nagy államvasuti megrendelések.** Az aradi waggonyárnak s több fővárosi gyárnak adott államvasuti megrendelésekkel, — melyről mi már a mult hetekben megemlékeztünk — ma foglalkoznak a budapesti lapok s a következőket írják róla:

A magyar királyi államvasutak némileg enyhíteni igyekeznek a súlyos gazdasági válságon. Így legutóbb is az államvasutak igazgatósága nagy waggonmegrendeléseket eszközölt. A megrendelésekben a következő gyárak részesültek: 1. a *Ganz* gyár kilenc millió koronában, 2. a *győri* waggonyár öt és fél millió koronában, 3. a *Weitzer* féle waggonyár 5 és fél millió koronában. 4. a *Schlik*-féle gépgyár és a *Danubius* hajógyár három-három millió

koronában. Összesen tehát 25 300 000 korona megrendelések történtek. A megrendelések három éven belül teljesítendőek olyképpen, hogy a szállítások még ez évben megkezdendők és 1904-ben befejeztessenek. Ezekkel a megrendelésekkel a waggonyárak egy időre el vannak látva munkáival.

— **Ocskay — rehabilitálva.** Ocskói *Ocskay Gusztáv*, az államvasutak egyik főbb tisztviselője könyvet írt, ezen a címen: „Ocskai brigadéros igazi életrajza és a Rákoczy kor jellemzése.“ A dolognak csak a külsőségei pikánsak; első pillanatra azt hinné az ember, hogy a főtiszt ur, aki rokona a brigadérosnak, talán polemizál *Herczeg Ferenc*czei, vagy izléstelenséget követ el vele szemben. De nem. *Ocskay Gusztáv* körülbelül így állítja be a könyvet:

— Szinműben, egyéb írásművekben sokat foglalkoztak az utóbbi időkben *Ocskay László*val. A költőket nem kötelezi a történeti hűség. Bizonyára mindenkit érdekelni fog, ha most megírom, mi hát a szorosán vett igazság a történetében.

Igy már komolyan vehetjük a könyvet, amely tényeg érdekes. Hü képét rajzolja *Rákoczy* szabadságharca idejének; a kor fényessége száll felénk belőle, de a kor hibáit sem takargatja. Es bizonyára értékes adalékokkal járul hozzá annak a kérdésnek eldöntéséhez, hogy vajjon valóban áruló volt-e *Ocskay*. Nem volt az, — legalább így mondja a szerző. Sok olyan részletet mond el érdekes öse életéből, amelyek eddig ismeretlenek voltak. Elmondja, hogy *Ocskay László*t oroszva fogták el ocskói otthonában az ellenesei; hogy nem a hadvezért, hanem a békes és hiába vért ontani nem akaró polgárt a védtelen embert fogták el személyében hogy *Ocskay* és *Bezeréty* nemkülönbén másoknak lenyakkasztatása — *Bercsényi* bosszúműve volt; hogy *Ocskay* soha judásdíjat nem kapott; és oly szegényen halt meg, hogy özvegyét: *Tisza Ilonát*, hogy éhen ne vesszen, az *Ocskay*-család elhatározására *Ocskay László* unokatestvérének a fia: *Ocskay Sándor* kénytelen volt feleségül venni, bár az asszony 23 évvel volt idősebb nála.

— **Nagy tűz Párisban.** Páris-ból táviratozzák: A Rue Montmartre-ban tegnap pusztított tűz nagy rémületet okozott. A tűz színhelyén nagy néptömeg gyűlt össze. A lángok oly magasra csaptak, hogy a város minden részéből lehetett látni a tüzet. A mindennűnen odasietett tűzoltók létrákkal megmentették a magasabb emeletek lakóit. A tűzvésznek egy egész házkomplexum esett áldozatul, a melyben tíz nagy üzlet volt. Négy ember, köztük két tűzoltó megsebesült. Ejjel 2 órakor a Rue Montmartre-ban hirtelen újra kigyult a tűz, a melyet már eloltottak véltek. Ez idő szerint hat gőzfecskendővel oltják a tüzet. Néhány lap azt jelenti, hogy két ember halálát lelta a lángokban, de ezt a hírt eddig nem erősítették meg. A tüzet, úgy látszik, a villamos vezeték rövidzárása okozta. A kárt 20 millió frankra becsülik. *Loubet* elnök tegnap este jelentést kért a rendőrprefektustól. A romok alatt ma egy 80 éves asszony holttestét találták meg. Az eddig megállapított kár 80 millió frank.

— **A székesfehérvári postalópásról** budapesti tudósítónk a következő új részleteket jelenti: A rendőrségen ma délelőtt újból kihallgatták *Szalay József* postaszolgát, a kit az a gyanu terhel, hogy Székesfehérvárott két, összesen 37.740 korona 50 fillér értékű pénzeslevelet ellopott. *Szalay József* a lopást következetesen tagadja, de a rendőrség részint Székesfehérvárott, részint Budapesten annyi terhelő momentumot derített fel, hogy szinte teljes bizonyossággal állitható, hogy a lopást *Szalay* követte el. A két pénzeslevél közül az egyik hivatalos, a másik magánlevél volt. *Szalay József* postaszolga, a mult hét keddjén délután két másik posta-altiszttal együtt kiszállította a székesfehérvári pályaudvarra a rendes budapesti postát, künn a pályaudvaron körülbelül tíz percig kellett várniok a vonatra. *Szalay* ez idő alatt nem

hagyta el a kis kocsit, a melyen a pénzesleveleket tartalmazó zsák feküdt, míg a társai négyöt percnyi időtartamra magára hagyta őt, mert másutt akadt dolguk. Ez idő alatt kellett neki a zsákot fölvégnia, a két levelet kivennie s a zsák száját ismét bekötöni. *Szalay* ezt ennyi idő alatt könnyen elvégezhette. A postaigazgatóság több gyakorlott postaszolgával kísérletet tett s ezeknek sem kellett négy percnél több idő a zsák kinyitására és újbóli lekötésére. *Siket Traján* postai tanácsos és *Bérci Béla* rendőrkapitány magával a gyanusítottal, *Szalay Józseffel* is megcsináltatták a miveletet és *Szalay* feltűnő izgatottan ugyan, de rövid öt perc alatt végzett. A megdézsmált pénzeszsákot Budapestre *Osztreicher* postatiszt és *Kovács* segédtsízt kísérték s ők azon semmi gyanusát sem vettek észre. A vizsgálatot dacára annak, hogy a gyanuok egész tömege *Szalay Józsefre* nehezedik, a rendőrség más irányban is megindította. *Szalay József* 26 éves ember, katonaviselt s csak három esztendeje áll a posta szolgálatában.

— **Ünnepély a Lyceumban.** Az aradi kir. főgimnázium *Petőfi* önképzőköre vasárnap, március hó 16-án a Lyceum disztermében ünnepélyt rendez, mely este 6 órakor kezdődik. Jegyek az ünnepély estéjén a lyceumi pénztárnál válthatók 1 koronáért és 60 fillérért. Az ünnepély műsora a következő:

1. Elnöki megnyitó: *Szabó Frigyes* VIII. o. t. 2. Mozart: Nyitány a „Cosi fan tutte“ operából. Előadja az ifjusági zenekar. 3. A nő a művészetben. Irta és felolvassa *Adelmann Géza* VIII. o. t. 4. Hula Jónó: Scène de la Csárda: a) Hejre Kati hegedűn előadja *Keppich Sándor* VIII. o. t. b) Hüllámzó Balaton előadja *Goldzieher Márton* VIII. o. t. 5. Schubert: D-moll vonósnégyeséből Andante con Variazioni. Előadják: *Kell József*, *Goldzieher Márton*, *Vas Sándor* VIII. o. t. és *Nemes Zoltán* V. o. t. 6. Vörösmarty: Arvizi hajós. Szavalja *Fuchs Albert* VII. o. t. 7. A tigrisvadászat. Zenéjét szerezte *Unger Mór*, szövegét írta dr. *Dobos Károly* főgimn. tanár. Előadja a vegyes-kar és zenekar. 8. Lipinski: D dur hegedű concert. Előadja *Kell József* VIII. o. t. 9. Mendelssohn: G moll concert. Zongorán előadja *Vas Sándor* VIII. o. t., az ifjusági zenekar kísérete mellett. 10. Záróbeszéd: *Lengyel János* VII. o. t. 11. Becker: Rajta előre! Előadja a vegyes-kar és zenekar.

— **Kémkedő orosz ezredes.** Varsóban tegnap elfogták *Grimm* orosz ezredest, ki fontos katonai titkokat árult el Németországnak. Az ezredes tíz év óta folytatja üzelmeit. Letartóztatásánál azt mondta, hogy mint német származásu ember kötelességének tartotta hazáját szolgálni. A „Czas“ szerint az áruló ezredest tegnap agyonlőtték.

— **Műkerékpározásért önkénytesi jog.** Németországban tudvalevőleg a művészek, ha nincs is iskolai képzettségük, elnyerik az egy éves önkénytesi jogot. Straszburbban a vizsgáló bizottság előtt tegnap egy műkerékpáros jelentkezett a kedvezmény elnyerése végett. A bizottság az illetőt a művészek közé sorozta és neki az önkénytesi kedvezményt megadta.

— **A töltött pisztoly.** Piev.jében, mint Szerajevóból táviratozzák, *Obpalher* százados vi gyázatlanságból agyonlötötte a feleségét. A százados egy török pisztolyt mutogatott a szerencsétlen asszonynak és nem tudta, hogy a fegyver meg van töltve. A golyó a fiatal asszonyt szíven találta.

— **Dinamitlopások a délvídeken.** Temesvárról jelenti tudósítónk, hogy *Kavarani* mészgyár-raktárait az éjjel ismeretlen tettesek feltörték. A tolvajok egy nagy láda dinamitot, egész tömeg tüzkövet és kanócot loptak el. *Krassó Szörénymegye* alispánja különben sürgős rendeletben szigorú ellenőrzésre utasította a dinamittal dolgozó vállalatokat, mert a délvídeken a dinamitlopások veszedelmesen elszaporodtak.

— **Szerelmi regény a feygházban.** A pittsburgi (Pensylvánia) feygházban ült *Liddle Edward*, akit a bíróság rablógylkosság miatt halálra ítelt. A feygházigazgató neje, egy korosabb és egy csomó gyermekkel megáldott nő,

szerelemre gyuladt a fiatal ember iránt, módját ejtette a hozzáférhetősnek és szerelmi viszony fejlődött ki közöttük. A „szerelmi posta“ a börtönőr volt és ez közvetítette a levelezést a légyottokat. A börtönőr az asszony atyja. Midőn a halálraítélalt daliás Edward kivégzésének napja közeledett, az asszony és börtönőr segítségével é. néhány társával együtt a börtönből megszökött, magával vivén természetesen a szerelmes asszonyt, a fegyházigazgató nejét. A rendőrök azonban utolérték őket és miután magukat megadni nem akarták, makacs harc után valamennyit lelőtték. A harcban az asszony is résztvett, vitézül harcolt rablógyilkos kedvese oldalán és végre is egy golyótól halálosan találva rogyott össze.

— **A színésznő bolondja.** Budapesten megölte magát egy jó családból való fiatal ember, mert reménytelenül szeretett egy színésznőt. Az öngyilkos neve *Balázs Kálmán*, kispalugyai születésű állatorvos. Levelet hagyott hátra egy fővárosi színház fiatal női tagjának, a kinek ezt írta:

— Miután a kérésomet nem teljesítette, agyonlövöm magamat. Ne szeressünk színésznőt.

A szerencsétlen ember azonban nem fegyverrel oltotta ki életét, hanem megmérgezte magát lakásán. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

— **Diszkard a cárnak.** A francia rokkant katonák egyesülete ma adta át *Loubet* elnöknek azon diszkardot, a melyet az elnök a cárnak fog kézbesíteni. A diszkard az ötvös művészet remeke. A kard egyik oldalán a cári korona, valamint Francia- és Oroszország címere látható, a másik oldalon „Valeur et Honneur“ felirat van a kardba vésve. *Loubet* a kard átvételénél megjegyezte a küldöttségnek, hogy a cár bizonyára örömmel fogja az ajándékot átvenni.

— **Betörés a Fácán utcában.** A tegnapi virradó éjjel ismeretlen tettesek özv. *Knapp* Károlynének Fácán-utcai lakásába az ablakon keresztül betörték s onnan 190 korona értékben ruha- és ágyneműeket loptak el. A rendőrség megindította a nyomozást a tettesek kézrekerítése érdekében.

— **Milliomos csődben.** *Honegger* Károly zürichi nagyvállalkozó, akinek nevét egész Európában ismeri a kereskedői világ, csődbe került. A többszörös milliomos teljesen koldus botra került. Tizennégy millió forintjából egy árva garas sem marad. A csőd óriási feltűnést kelt.

— **Meggyilkolt házaspár.** Pinkóc dunántúli község lakosait véres eset tartja izgalomban. Vasárnap éjjel ugyanis, így jelenti levelezőnk, *Valent* József odavaló lajost és feleségét *Grubics* Károly mostohafiuk meggyilkolta. *Valent* József ezelőtt 15 évvel vette feleségül özevgy *Grubics* Antalnét, a kinek egy Károly nevű fia volt. A házaspár békés családi életet élt s *Valent* mindent megtett, hogy mostoha fiából embert neveljen, de mivel a fiu tanulni nem akart mesterségre adták. A fiu kitanulta a szabó mesterséget, de alig hogy felszabadult, rossz társaságba keveredett s alig dolgozott évenként egy-két hónapot, a többiit csavargással töltötte s e mellett anyját és mostohaapját folyton pénzért zaklatta. A szülők küldtek is neki néha-néha egy pár forintot, de az utóbbi időben megtagadták tőle minden segélyt. A fiu ekkor fenyegetőzni kezdett, hogy elpusztítja az egész családot, meg magát is, ha nem adnak neki pénzt, de a szülők erre is hajthatatlanok maradtak.

— Vasárnap délután a fiu megjelent a szüleinél és pénzt követelt, de mivel nem kapott, késsel támadt a mostoha apjára, a ki azonban a felesége segítségével kicsavarta a kést a kezéből s a házból kiutasította. Aznap este *Gubics* ismét elment a szüleihez és látszólag nyugodtan beszélgetett a már ágyban fekvő szüleiével. Egyszerre csak azonban felugrott, felkapta az asztalon volt nagy kést s azzal mostohaapjára rontott, a kinek a nyakába dőtte a kést. Az öregasszony erre felugrott, hogy fiát megragadja, de a gyilkos őt is mellébe dőfte. — Azután felszakította

a szekrény ajtaját s az ott talált pár forintot magához vette és elmenekült. Az öreg ember rövid idő alatt meghalt. Felesége a gondos ápolás dacára is másnap reggel kiszenvedett. A gyilkost elfogták és átadták a bíróságnak.

— **A tetszésnyilvánítás a színházban.** Egy amerikai színigazgató eredeti módon oldotta meg azt a kérdést, hogy a színházi közönségnek van-e joga arra, hogy nem tetszésének kifejezést adjon. Az igazgató metódusa abban áll, hogy a belépti jegyeket felvonások szerint részletekben adja el. Mindenki, aki színházba megy, megfizeti az egész jegy árát, de ha arról győződik meg az első fölvonásból, hogy a darab nem jó, vissza kapja a pénzének azt a részét, mely a darab hátralevő részeire esik. Ezt a rendszert, mely mellett a nemtetszés nyilvánításra joga sincs a nézőknek, most Amerika sok színházánál meghonosítják.

— **A morfium ellenszere.** Egy bécsi orvosi szaklap azt írja, hogy a morfium legújabb ellenszere a cocain. Egy bécsi orvos fedezte ezt fel, midőn legutóbb egy 17 éves leánynak cocaint fecskendezett be morfium-mérgezés ellen. A próba fényesen bevált s a leány rövid idő alatt felgyógyult.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az aradmegyei takarékpénztár szives volt az aradi 1848-49-es honvédegylet pénztár gyarapítására hatvan koronát adományozni. Az aradi honvédegylet nem mulaszthatja el a nemes adományért ezuton is a leghálásabb köszönetét nyilvánítani. Arad, 1902. március hó 10. *Símay* István, egyl. elnök, *May* Soma, jegyző.

— **Agyonnyomta a gyermekét.** A budapesti rendőrség egy *Habik* Róza nevű 18 éves leány ellen folytat vizsgálatot, aki Cserkész-utca 20. szám alatt lévő lakásán az éjszaka, alvás közben agyonnyomta tiz hetes gyermekét. A csecsemő holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **Hirtelen ismét hüvössé fordult az időjárás,** mely alalomból újból emlékeztetjük tisztelt olvasóinkat, hogy a téli készletből visszamaradt aruk, (alsó réha, trikók, keztük, kapok, cipők salak stb.) feltűnő ármérséklyessel árusíttatnak *Porter* Vilmos Nagy Aruházában a Szabadság-téren. A vásárló közönségnek ez nagy előnyt biztosít. Az ármérséklyessel eladott tárgyakra is érvényes a fénykép kedvezmény.

— **Ujtás! Honisch L. István** cs. és kir. kőher. udvari fényképész művészeti akadémiai tag műtermében Szabadság-tér 16. (Dománypalota.) Telefon 358., minden vasár és ünnepnapon eszközölt felvételekről 6 drb. vizit fénykép 4 korona, 6 drb. kabinet fénykép 10 korona. A kabinet kép lehet: menyasszonyi, családi vagy bármilyen csoport felvételről is. Művészies és pontos kivitel szigoruan be lesz tartva. A n. é. közönség szives figyelmét felhívjuk ezen ujtásra.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Tolvaj gyémántkereskedők.

(Ekszerítkasztás nagyban.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 11.

Amsterdamból, a gyémántok városából szenzációs botrányok híre érkezik. A botrányok nagy feltűnést keltenek, mert arról van szó, hogy két előkelő német gyémántkereskedő gyémántokat loptak.

Ullmann József a botrány hőse. Mint a német gyémántkereskedők legrégebbi tagja amult hó végén két amsterdami gyémánt export cégtől 820.000 frank értékű gyémántköveket akart vásárolni. Nem lévén elég pénze, a köveket kicserélgette és felretétette.

Az exportcég tulajdonosa azonban nem alkalmazott elég ovatosságot és olyan helyre tette, a honnan *Ullmann*, akire nem is gyanakodtak

volna, egy őrizetlen pillanatban ellopta a köveket tartalmazó szekrényt.

A lopást másnap felfedezték és mivel kétségtelen bizonyítékok merültek fel, hogy *Ullmann* a tolvaj, az export cég egy tagja az időközben elutazott ember után ment és felkereste. Bizalmasan tudára adta neki aztán, hogy már tudják, hogy ő vitte el az ékköveket. Felkérte egyuttal, hogy fizesse ki azok kialakított árát, vagy adja vissza azokat.

Ullmann látta, hogy lopása fel van fedezve s nagyon megijedt. Kijelentette azonban, hogy jelenleg nem tud fizetni, de az ékszereket sem tudja visszaadni, mert azokat ellopták tőle utközben. Először azt állította, hogy egy nő, akivel Kölnig utazott, a kupéban ellopta tőle, majd meg azt mondotta, hogy egy uri külsejű férfi volt a tolvaj.

Az export cég képviselője végre is kénytelen volt feljelenteni a rendőrségnél, a hol aztán letartóztatták. Az ellene megindított vizsgálat során kiderült, hogy az ellopott gyémántokat két kereskedőtársának adta oda „továbitás végett“, hogy a gyanut elhárítsa magáról.

A két büntársnál a házkutatás alkalmával megtalálták az ellopott köveket.

Ugyancsak Amsterdamban az eset után két nappal egy előkelő gyémántnagykereskedő 360.000 frank értékű gyémántot sikkasztva Amerikába szökött. Körözését elrendelték. E két eset az amsterdami gyémántnegyedben óriási pánikot idézett elő.

A harmadik gyémántkereskedő — loptak. Az antverpeni rendőrség körözi *Polkovszky* Salamon bialtski születésű, 35 éves gyémántkereskedőt, aki hitelezőit több ezer frankkal megcsalta és Antverpenből február 3-án megszökött. Egyébként hamis bukás miatt büntető eljárás is van ellene folyamatban.

TÖRVENYKEZÉS.

§ Az esküdtszék költségei. Az aradi törvényszéken érdekes statisztikát állítottak össze arról, hogy a most lefolyt esküdtszéki ciklus mennyi pénzbe került. Az ügyészség csupán tanu-, szakértő- és tanácsdíjak fejében 1108 koronát utalványozott ki. Sokkal többet tesz ki az az összeg, melyet az esküdtek részére napidíjaként állapít meg a törvény. E címen 1540 koronát fizet ki az ügyészség. Holnap vehetik fel napidijaikat *Meszlényi* Antal dr. kir. ügyésznél az esküdtek.

§ Elsikkasztott lovak. *Kuffler* Adolf budapesti nagyfuvarost az *Artézia* részvénytársaság, több ezer korona tartozása fejében, megexekválta. A lovait foglalták le, ám amikor érkezett a licitáció ideje, a közel 16.000 koronára becsült állományból hiányzott tizenegy darab. Ezért *Kuffler* sikkasztás címén vád alá került s ügyét ma tárgyalta a budapesti törvényszék *Cseke* bíró elnöklésével. A tárgyaláson azzal védte magát a vádlott, hogy a hiányzó lovakat sem el nem adta, sem el nem rejtette, sőt elárverezték helyette oly lovait is, amelyek lefoglalva sem voltak. — E körülményt bizonyítandó, *Klein* Rezső dr. védő pótvizsgálat elrendelését kérte, mert könnyen megállapítható lesz, hogy *Kuffler*nek hetvenkét darab olyan lova is volt, amelyeket jóval a foglalás után vásárolt s ezekből is ellicitáltak néhányat. Ilykép nem lehet mondani, hogy a foglaltató részvénytársaságot megkárosítani akarta. A törvényszék helyt adván a védő kérésének, a pótvizsgálat megsejítése okából elhalasztotta a tárgyalást.

NAPIREND.

Március 12. Szerda. Róm. kath. naptár: Gergely. — Protestáns naptár: Gergely. — Görög-keleti naptár (február 27.): Prokóp. — A nap kél 6 óra 4 perckor. nyug-szik 5 óra 43 perckor. — A hold kél 6 óra 58 perckor, nyug-szik 6 óra 54 perckor.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Arad-ra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Rnyhéb, éjjeli fagy, délen, keleten elvél-ve csapadék.

Köszvény-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 1/2—12 1/2 óráig, kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 1/2—2 1/2 óráig, vasár- és ünnepsnapokon zárva. Helyiség: Brekiye-szomság helyisége mellett üdültöröm.

KOZGAZDASAG ES KOZLEKEDÉS**Uj-aradi heti gabnavásár.**

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, március 11.

Az eddig elmaradt hidegből ma reggelre meglepetés gyanánt köszöntött be egy téli nap. A hőmérő nem mutatott csak két ° hideget, de a keleti szél erősen és hidegen hasított.

A gabna-árak valamivel javultak ismét, a mi a spekuláció üzletek lebonyolítására vezet-hetők vissza.

A mai hetivásáron vizi molnáraink kor. 9 10—9 20 ig fizették a jó búzát, míg nagyobb malmaink és kereskedőink tartózkodók a vételben.

Elkelt mintegy 500 métermázsza buza és 800 métermázsza tengeri.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súly-egységet véve alapszámításnak, korona ér-tekben:

Buza I-ső minőségű 8 80—8 90.

Buza közép minőségű 8 70.

Tengeri 4 65—4 70.

Rozs 6 60—6 70.

Arpa 5 80—5 40.

Zab 6 50—6 60.

Az irányzat kedvezőbb.

Budapesti ár- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítójától. —

Budapest, március 11.

Déltőzsde. Buszaktinál jó, vételkedv mérsékelt. Nyugodt irányzat mellett 8000 métermázsza került forgalomba tartott árakon. Egyéb gabonanemek változatlanok. Időjárás hideg.

Zárul 12 órakor:

Buza 1902. áprillisa	9.36 — 9.37
Buza májusra	9.36 — 9.37
Buza októberre	8.25 — 8.26
Rozs 1902. áprillisa	7.59 — 7.60
Rozs októberre	6.85 — 6.86
Zab 1902. áprillisa	7.56 — 7.57
Zab októberre	6.14 — 6.15
Tengeri 1902. májusra	5.22 — 5.23
Tengeri júliusra	5.36 — 5.38
Ropce 1902. augusztusra	12.40 — 12.50

Zárul 5 órakor:

Buza 1902. áprillisa	9.32 — 9.33
Buza májusra	9.33 — 9.34
Buza októberre	8.23 — 8.24
Rozs 1902. áprillisa	7.54 — 7.55
Rozs októberre	6.85 — 6.86
Zab 1902. áprillisa	7.54 — 7.55
Zab októberre	6.14 — 6.15
Tengeri 1902. májusra	5.22 — 5.23
Tengeri júliusra	5.36 — 5.38
Ropce 1902. augusztusra	12.40 — 12.50

Zárul 6 órakor:

Magyar hitelrészvény	697.75
Magyar hitelrészvény	716.50
Lezártbank részvény	447.—
Rima-Murányi vasúti részvény	501.—
Magyar-amerikai államvasúti részvény	678.50
Köszvény részvény	650.—
Városi villamos vasúti részvény	319.—

Szészület.

— Március 11. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 116 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 116 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter 70, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Szűrt moslék: 12 80—13— korona mmásanként

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Március 11. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilo-grammon felüli súlyban — fillérig. Öreg közép pá-ronként 300—400 kilogramm súlyban 100—102 fillérig. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 106—107 fillérig. Fiatal közép páronként 251—320 kilo-gramm súlyban 102—104 fillérig. Fiatal könnyű páron-ként 250 kilogramm terjedő súlyban 100—102 fillérig.

Szerelal: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli súlyban 102—104 érig. Közép páronként 240—260 kilo-gramm súlyban 98—100 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 96—93 fillérig.

Sertéselőzárás. Március 8. napján volt készlet 31,462 darab, március 9. napján felhajtott 1093 darab, márci-us 9. napján elszállított —12 darab, március 10. nap-ján maradt készletben 32,546 darab. Úzet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti ár- és értéktőzsde.

Budapest, március 11.

Magyar aranyárjádék 40/10	120.05
Magyar koronajárjádék 40/10	97.45
Magyar arany 41/10/10	120.—
Magyar ezüst 41/10/10	100.90
Magyar keleti vasut	120.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	97.25
Magyar italmegváltási kötvény	101.10
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	96.56
Magyar nyeregsorjegy kölcsön	198.50
Tiszasszabályozási és szegedi kölcsön	158.25
Magyar papírjárjádék	101.50
Magyar központi ezüst	101.35
Magyar központi arany	121.—
Koronajárjádék	98.90
1860-iki államsorjegyek	155.—
Magyar-amerikai bankrészvény	1630.—
Magyar hitelbank részvény	715.50
Magyar központi részvény	698.25
Magyar-amerikai államvasut	677.50
10 frankos arany (Napoleonador)	19.08
Német birodalmi márka	117.22
London	240.15
Paris	95.53

C S A R N O K.**A szombati mécses.**

Irta: Móra István.

[4]

(Vége.)

Másnap folytatta a tanulmányt. Nézdelt, vizsgogott, kérdett, tudakozott: Melyik mi faj szőlő? Mi a természete? Annivaló-e, vagy bor-nak? Hogy vesztegetik ezret a jóra való vesz-zőnek?

Mikor kinézte minden tudnivalóját, meg-lépte az üres pusztaföld hosszát-szélét; számot vetett a költségekre nézvést, aztán könnyű lé-lekkel indult hazafelé.

Korán volt még; elkésett öregasszonyok akkor hullongtak a vecsernye végéről, mikor beért a faluba.

— No, az én asszonyom szokott az utolsó lenni, — alkalmasint hideg tűzhely vár a ké-mény alatt, — dohogott magában.

Egy öregasszony a templomközön majd be-leültközött s meg is szólította:

— Nene, Bálindka! Hát Rozikának, a fele-ségednek tán valami baja van?

Pataki megütközött:

— Mikor én tegnap a szőlőbe kimentem, semmi baját se láttam még . . .

— No, valami bajának köll pedig lenni, máskép itt lett volna a templomkában . . .

Sose mulasztotta még el a vecsernyét. Hibás is volt az ének nála nélkül.

— Hát ha otthon imádkozik, — nénémassz-sony?

— Az is más.

— No más. De ha dolga van, oszt akkőzt imádkozik, azt érti meg az Uristen legköny-nyebben.

A vén asszony keresztet magára.

— Mindig kár mkodós ember voltál, hé, elrontottad azt a nagyon jóra való asszonyt.

— A magamét rontottam el, ha rontottam . . . De hát ha igazítottam?

— Eredj, te áspis-kigyó! Osmerlek . . .

— En is kendet, ángyi . . . Isten meg-áldja kendet . . .

Az öregasszony olyast morgott:

— Ángyod a kőhid, te kutyahitű . . . Te doboltad ki az első pótdadót . . . Te, te, te . . .

Patakinak elmúlt már az első felhőzése, hogy az asszonynak talán baja van, hallatlanná tette a vén asszony dörmögését, megsietette lába bocskorjait, s fűtyköröszeve nyitott be háza kisajtaján. Afféle nótát fűtyölt, mikor az a vén asszony virágjában volt s akit annak danoltak. Csunya nóta volt biz az, a feleség nem is állta szó nélkül:

— No, de jó kedve van kendnek, de szép nótát tud.

— Ugy-e csak szépet? Köszöntet, akiről a nóta való. Nem tudtak nálad nélkül énekelni.

— Dolgom volt, édes uram. Kimeszeltem a tyukok ólát kékkövessele, ha a kend ujságja azt írja. Meg nem is tudhattam mikor érkezik kend.

— Mondtam, hogy biztos terminusra . . .

— Asszerint is főztem, ahogy a kend szem-diktálta . . . A kend akarata példázta.

— Aztán mit főztél, fiam?

— Paprikáshust, aki melegítve jobb.

Az ember lepakolta a tarisznyát s vallott:

— Az új szőlőkre rámén a régi. De lát-tatja fordul. Aztán úgy gondoltam, hogy a ket-tőnk nevre iratok minden befektetést, költsé-geget . . . Ha két-egy-pár akarunk maradni . . .

— U . . . Istenem, akarunk hát. Azért tettem félre a hitemet kendért, azért szegtem át a bőjtőt.

— Isten segítsen . . . Segítség-e enni?

— Nem én . . . Tartom a bőjtőmet . . .

— Isten tarson téged is. Gyere csak . . .

eszöl-e velem egy évőt?

— Nem . . . Nem is kívánhatja kend, ha okos ember . . .

— Magam egyem meg, amit a számomra készítettél?

— Mint én a babomat . . .

— Megetted? Igazán megetted? . . .

— Mint az Isten az égben van.

— Olyan asszony vagy?

— Olyan.

Isten éltessen! — De ugy-e micsoda kis mécs lobog a nagyházunkban a Mária előtt?

— Ej, no, hát a szombati lámpás.

— Az én lelkemért?

— Nem, édes uram, hanem a bőjtőrt áldo-zatnak. Ugy-e: haragszik kend?

— En sose haragszok, asszony.

— Ezért a szombati lámpásért se harag-szik kend?

— A lelkem örül neki, fiam . . . Már amint te is tartod az én törvényemet, én is a tiedet . . . Hanem . . . Hétszer is hanem, — ne akarja az ember egészen, amit a másik akar, se ne higgye . . . En is . . . nézd csak asz-sony, leveszem a szombati mécsed előtt a ka-lapomat. En a magamé mellett őrzöm a te hi-tedet . . . Orizd te is az enyimet. Sose siratod meg, fiam . . .

Városi színház.

Bérlatszűnet.

Paros.

Szerdán, 1902. évi március hó 12-én:

Lotty ezredesei.

Énekes bohózat 2 felvonásban. Irta: Rudyard Stone. For-dította: Faragó Jenő. A dalok szövegét írta: Mérei Adolf.

SZEMÉLYEK:

Dawentry Tom Fenyéri Mór.	Mister Bibb . Réti István.
Harriet, neje Tolnainé.	Fox, tábornok Réti István.
Dickson John Giréth K.	Bisla . . . . . Komlósy I.
Kitty, neje . . . Kalocsá R.	Főpincér . . . Nemes S.
Ramajanah . Palágyi L.	Kifutó fiu . . . Kley Marika.
Lotty . . . . . Felhő Rózi.	Piccolo . . . . . Kley Margit.
Barley . . . . . Mezei Péter.	Egy vendég . . . Bánáthy Rde.

Kendete 7 órakor.

SZIVARKA HÜVELYEK

SZIVARKA PAPIROK

„NIL“
(KROKODILLAL)

A dohányzóknak igazi élvezetet csak a legjobbnak elismert valódi egy-temi szivarka hüvely és szivarka pa-pírok „NIL“ (krokodilla) nyújt mely a dohányzás alatt sem fekete, sem szíres nem lesz, és ki nem alszik.

● **Övünk értéketlen utánzatoktól.**

● **Mindenütt kapható.**

Egyedüli készítőik:

ELSTER FRÉRES LEMBERG.

Alapfalak elszigetelése, nedves lakások szárazzá tétele.

Értesítés!

Az évek óta folytatott aszfalt és cement munkák teljesítését előnyös fizetési feltételek és a legjutányosabb árak mellett eszközölöm.

SZIRMAI ANTAL

építési vállalkozó.

Jroda: Zrinyi-utca 4.c. — Telefon szám 368.

Pinczék és magtárak aszfalttal való burkolása.

Aszfalt járdák, kapu bejáratok.

Aszfalt- és beton-építkezés.

Pöstyén, Lukács és Herkules-fürdő

helyett jó sikerrel használta több mint 1000 beteg
rheuma, csúz, köszvény és idegzsába ellen
a villamfényfürdőket

Dr. HECHT

gyógyintézetében

Aradon, Zrinyi-utca 3. sz.

Telefon 270. 400

TELEFON 438.

Legnagyobb választék
arany, ezüst és ékszer-
tárgyakban.

Alkalmi vételk és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCZA,

Minorita-palota.

Zálogcédulák,

arany és ezüsttárgyak készpénz
fizetés mellett a legmagasabb
árban megvétetnek, vagy be-
cseréltetnek.

783—1901. végrh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az
1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a ér-
telmében ezennel közhírré teszi,
hogy a rimaszombati kir. tör-
vényesék 1901. évi 483. számú
végzése következtében Dr. Gut-
lon Márton rozsnói ügyvéd által
képviselt Links Albert körmöczbá-
nyai lakos javára, Szauer Oszkár
világosi lakos ellen 869 korona
02 fillér s járulékaik erejéig 1901.
évi márczius hó 16-án foganatosi-
tott kielégítési végrehajtás után
lefoglalt és 656 koronára becsült
következő ingóságok, u. m.: szoba-
beli butorneműek és egyéb tárgyak
nyilvános árverésen eladatnak.

Ezen árverés Fuchs Ágoston
pozsonyi lakos javára is meg fog
tartatni és Misoga Sándor buda-
pesti lakos javára is.

Mely árverésnek a világosi kir.
járásbíró 1901. évi V. 470/1.
számú végzése folytán 869 korona
02 fillér tökékövetelés, ennek 1900.
évi május hó 24. napjától járó
6% kamatai, 1/3% váltó díj és ed-
dig összesen 84 kor. 24 fillérben
bíróilag már megállapított költsé-
gek erejéig Világoson alperes la-
kásánál leendő eszközésére 1902.
évi márczius hó 18-ik napjának dél-
utáni 3 órája határidőül kitűzetik és
ahhoz a venni szándékozók oly meg-
jegyzéssel hivatnak meg, hogy az
érintett ingóságok az 1881. évi
LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai ér-
telmében készpénzfizetés mellett,
a legtöbbet ígérőnek, szükség ese-
tén becsáron alul is el fognak
adatni.

Amenyiben az elárverezendő
ingóságokat mások is le- és felül-
foglaltatták és azokra kielégítési
jogot nyertek volna, ezen árverés
az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a ér-
telmében ezek javára is elrendeltetik
Kelt Világos, 1902. évi már-
czius hó 4. napján.

Najmányi Béla,
kir. bír. végrehajtó.

509

Árverési hirdetmény.

Duud község volt urbéres közbirtokosságának tulajdonát képező, Duud község határában fekvő finomabb cserép-edény és kályhák készítésére alkalmas fehér agyagföld kihasználása 10 évi időtartamra folyó évi márczius hó 20-án d. u. 3 órakor Duudon a község házában megtartandó árverésen haszonbérbe adatni fog. Miről venni szándékozókát értesitem azzal, hogy az árverési feltételek Duud község előjáróságánál és nálam megtudhatók.

Duud, 1902. márczius hó 10-én.

Muzsay,
körjegyző.

Kosztá Zaharie,

Duud község volt urbéres közbirtokos-
ságának elnöke.

510

Felülmul minden eddig létezőt**Sultán Rum,**

(alcoch. sacch. t. hg.)

mely a tneának rendkívül kellemes és zamatos izt köl-
csönöz.

Ára 1/2 literes üveg 80 kr., 1 liter 1 frt 50 kr.

Kitűnő ízével páratlanul áll a

Sultán thea.

Ára: 1 deka 10 kr., 1/8 kilo 1 frt, 1/4 kilo 2 frt.

Gyermekek és felnőtteknél egyaránt kipróbált kitűnő ha-
tásu szer tüdőbaj, köhögés, nehéz lélegzés, angolkór, csu-
zos bajok ellen a

Kellemes izü, friss

Csukamájolaj.

Ára egy üvegnek 1 forint.

Délmagyarország részére kizárólagos raktár:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriuma

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Magy. kir. államv. üzletvez. Miskolcz.

4585—1902. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak Bán-
réve állomásán a vendéglői üzletre
1902. évi július hó 1-től számi-
tandó 3 évi időtartamra ezennel
nyilvános pályázat hirdettetik.

A vendéglőt bérbevenni óhaj-
tók felhivatnak, hogy szabálysze-
rűen bélyegzett, valamint kellő
bizonyítványokkal felszerelt, aján-
latukat folyó évi márczius hó 20-án
déli 12 óráig, a m. kir. államvas-
utak miskolczi üzletvezetőség tit-
kári hivatalához e cím alatt:
„Ajánlat a bánrévei pályavendéglő
bérletére. 4585—1902. számhoz“ le-
pecsételt borítékban tértívény mel-
lett nyujtsák be.

Ajánlattevők figyelmeztetnek,
hogy a bérlethez pincze ninosen
és azon naptól kezdve, a mikor a
tervbe vett pincze elkészül és bér-
lőnek rendelkezésére bocsátatik,
az évi bérösszeg 300 koronával
fel fog emeltetni.

Az ajánlattevő köteles a mis-
kolczi üzletvezetőség gyűjtőpénz-
táránál f. é. márczius hó 19-én
déli 12 óráig bánatpénzképen 500
(ötszáz) korona készpénzben, vagy
állami letétekre alkalmas értékpá-
pirokban letétbe helyezni, vagy
oda posta útján külön borítékban
beküldeni, mivel különben az aján-
lat figyelembe vétetni nem fog.
Takarékpénztári könyvek bánat-
pénzül nem fogadhatnak el. A bá-
natpénzről nyert letéti jegy az
ajánlatához nem csatolandó.

A vendéglő bérletére vonatkozó
feltételek a miskolczi üzletvezetősé-
g forgalmi és kereskedelmi osztá-
lyában (II. emelet 43/a. ajtószám)
a hivatalos órák (hétköznapon d.
e. 8—2 óráig) tartama alatt meg-
tekinthetők, miért is az ajánlat-
tevőkről feltételeztetik, hogy a fel-
tétteleket ismerik és azokat ma-
gukra nézve egész terjedelmökben
kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő ajánlatok
figyelembe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak miskolczi
üzletvezetősége fentartja magá-
nak a jogot, hogy az ajánlattevők
közül — tekintet nélkül az aján-
lati bérösszegre — szabadon vá-
laszthasson.

Miskolcz, 1902. február hó 24-én.

Az üzletvezetőség.

(Utánnyomás nem díjazatik.)

Apró hirdetések.

Minden hirdetés beiktatása leg-
alább egy koronában kerül és 20 szó
lehet, minden további szó 4 fillérbe,
vastagabb betűkből 8 fillérbe kerül. A
kis hirdetések előre fizetendők. Ár-

tesztéseket a kiadóhivatal ad; levél-
beni kérdésekhez a válasza való lé-
nyeg melléklendő. Telefon értesítések
nem ad a kiadóhivatal.

Telephon 436.

Vasgerenda, szekértengely, ráfvas,
aczelcsákányok, metsző-olló, kertész
fűrés, oltókések és egyéb áruczik-
kek jó minőségben és olcsó árban
kaphatók

Pöhm és Gedeon

vaskereskedésében 1561
Arad, Eötvös-utca és Szabadság-tér sarkán.

Tenyészbika eladó.

Magyarfajta, jól kifejődött, 3 éves
tenyészigazolvánnyal ellátott faj-
bika. Megtekinthető Szantus pusztán,
Ternova mellett Szenté in-
téziónél. 499

Állást nyerne.

Az Országos Pályázati Közlöny ut-
ján, mely az országban betöltendő
összes állásokat közli, állást nyer-
nek: ipari és kereskedelmi, mező
és erdőgazdasági és műszaki tiszt-
viselők, községyjegyzők és jegyző-
írnokok, nőisztitelők, kereske-
delmi alkalmazottak és gyakornok-
ok. Előfizetési ára 1/4 évre 4 ko-
rona. Mutatványszámokat 30 fillér
beküldése ellenében küld a kiadó-
hivatal Budapest, Rökk Szilárd-
utca 27. Álláskeresési beiktatás
nál minden szóért 2 fillér, vasta-
gabb betűvel 4 fillér, nyilttérben
pedig minden szóért 8 fillér fize-
tendő, mely hirdetések legké-
sőbb csütörtökig fogad el a kiadó-
hivatal. 440

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely
az elvesztett erőt újra meghozza.
Próbacsomagot s egy száz oldalas köny-
vet postán, jól becsomagolva, ingyen
kapják mindazok, a kik érte irnak.
Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvos-
ság, mely megmentett ezreket, a kik
fiatalkori kihágások folytán nem ba-
jokban, szifiliszben, valamint elveszi-
tett férfierőben szenvednek. Ez okból
elhatározta az intézet, hogy egy in-
gyen csomag orvosságot magyarazó
könyvvel együtt mindenkinek ingyen
küld. Ezzel a házi-orvossággal a baj
otthon gyógyítható, s mindazok, a kik
a fiatalkori kihágásokból származó ne-
mi bajokban, szelemi elgyöngülésben,
vagy krónikus bajokban szenvednek,
otthon gyógyíthatják magukat. Ez a
gyógyszer közvetlenül azokra a szer-
vekre hat, a hol a megerősödés szük-
séges csodálatos eredménnyel gyó-
gyítja az évek óta tartó betegségeket.
Öreg, fiatal egyaránt írhat a Staat
Medical Institutnak az alant jelzett
cízre, a honnan a csomagot rögtön
elküldik. Az intézet leginkább azokat
akarja megmenteni, a kik kezelés
céljából az otthonukat nem hagyhat-
ják el. A próbacsomag megmutatja,
hogy mily könnyen gyógyíthatók eb-
ből a rettenetes bajból otthon. Az in-
tézet kivételt nem tesz. Mindenki ír-
hat erette bárholnan magyarul, mire
titoktartás mellett postafordultáva egy
ingyen csomag orvosságot kap ma-
gyarazó könyvvel együtt. Irjon még
ma. A csomag oly szépen be van cso-
magolva, hogy a tartalmát senki sem
fogja megtudni. A levelet így kell
címezni: State Medical Institute 49,
Elektron Building, Fort Wayne, Ind
Amerika. A levelek mindig bermente-
sitendők. 1841

Egy hat osztályt végzett

fiatal ember irodai alkalmazást ke-
res. Czim a kiadóhivatalban. 508

Pénzkölcsönt

mint személyhitelt kaphatnak hiva-
talmokok s katonatisztek mérsékelt
kamatláb s utólagos díjazás mel-
lett **Pontos** cízimmel ellátott meg-
keresések int. zendők „Coulans 33”
jelige alatt Budapest. Keleti pályá-
udvar posterestante. Feltétlen **dis-
cretio** biztosítva lévén, névtelen
ajánlatok figyelembe nem vétet-
nek. 492

Magyar kir. államvasutak igazgatóság.

37200—902 F. IV. szám.

Árverési hirdetmény.

A kézbesíthetetlen és fölös szállit-
mányok a vasuti üzletszabályzat 70
§-a értelmében nyilvános árverés útján,
d. e. 9 órakor az alább felsorolt álló-
másokon a következő napokon kerül-
nek eladásra, melyhez a t. közönség
ezennel meghívatik.

állomáson	1. é. márczius hó
Fiume	14-én
Pozsony	17-én
Eszék	17-én
Miskolcz g. p. u.	17-én
Bpest. ny.	17-én
Szabadka	18-án
B.-Csaba	18-án
Debreczen	18-án
Bpest dpart	19-én
Pápa	19-én
Kolozsvár	19-én
Győr	20-án
Kassa	20-án
Pécs	20-án
Kecskemét	21-én
Szeged	21-én
Szatmár-Németi	21-én
Ujvidek	26-án
Arad	26-án
Zagrab	26-án
Nagyvárad	26-án

Budapest, 1902. márczius hóban.

Az igazgatóság.

Egy jó karban levő

használt zongora jutányosan eladó.
Czim a kiadóhivatalban. 507

Boros Béni-tér és Nádor-utca
sarkán levő

Schreyer-féle telkek

házhelyenkint
szabad kézből eladók.

A felosztási terv megtekint-
hető és a feltételek megtudha-
tók **Dr. Szende Tivadar** ügyvéd
irodájában, Szabadság-tér 12.
szám. 505

Telefon szám 485.

T. cz.

Van szerencsén nagyrebcsült
rendelőimnek szives tudomására
adni, hogy folyó évi február hó 1-étől

a Templom-utca 3. sz. alatti
czipész-üzletemet

felosztattam, de iparomat továbbra
lakásomon

Heim Domokos-utca 2 sz. alatt,

a Tokóli-téri Kishalmi-féle gőzfürdő mellett
folyatom.

Főtörökvésem oda trányul, hogy
nagyrebcsült rendelőimet ezután
is legnagyobb odaadással, szolid
és pontos kiszó gálásban része-
sítsem, miért is az eddigi pártfo-
gásért esedezem.

Magamat a n. é. közönség be-
cses bizalmába ajánlva maradok
kiváló tisztelettel

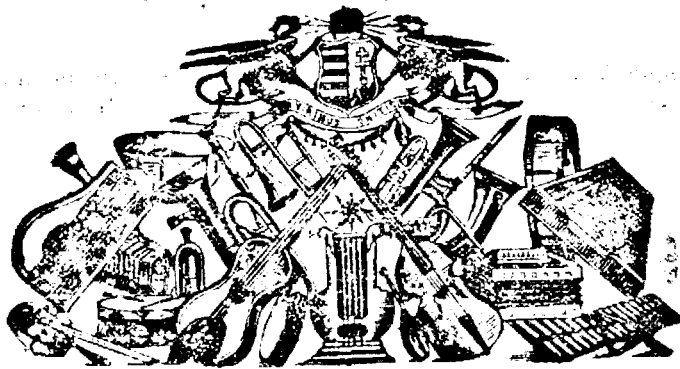
Pakszián Sándorné,

czipész. Heim Domokos-utcz 2. sz.

STÖHR MATYÁS

hangszerüzlete

Arad, Templom-utca, Minorita-palota.

Hangszerek, hegedűk, bőgők, harmonikák, cziterák,
gitárok, flóták, dobok, klarinétok, szóval mindennemű
hangszerek és az ahhoz szükséges kellékek nagy
választékban vannak készletben.

Tört és régi hegedűket és bőgőket veszek vagy
ujakra becserélek. 1878

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Gömbölyű rózsakarókat

és
virágbotocskákat,

továbbá
szőlő- és árvédelmi karókat

ajánlanak

Munk H. és Fiai

gőzfűrés, parkett-, hordó-, láda és
faarugyár 416

Maros-Slatinzán, Aradmegye.

Báli meghívók.

Tánczrendek!

Levélpapírok!

Borítékok!

Névjegyek!

Gyászjelentések!

Számlák!

Falragaszok!

és minden egyéb
NYOMTATVÁNYOK

készítetnek
a legnagyobb
választékban

Aradi nyomda részvény-
társaságnál.